Масса а мехкашкара пролетараш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областен комитета а Грозненски воркома а, Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган.

КIиранди 6 июль № 54 (2220) 1958 шу Мах 20 кеп.

„Обязательни поставкаши МТС-аша деча балхех тела натуроплатеи дIаяккхарах, юртбоахаман продукташ кийчъярна йолча кердача порядках, маьхех, хьалех“ яхача СССР-а Министрий Совето баьча соцамо вай юрташка кхы а дукхагIа айдаьд къахьегамцара а политически а хьинар

ДIаяхача замах юхедиса зене гIулакхаш дIадаха

Коммунистически партен хьалхленца советски халкъо толамца хьаьъеш латт коммунизм. Вза индустри дегIаяра нокххии планаш кхоачашъяро новзаргиоацаш тоаньи вай социалистически даьхен экономика. ТIехьаииса хиннача Советски Союзах низ бола индустриальни мохк хиннаб хIанз. Промышленни продукци арахецаш дунен тIа шоллагIча моттиге латт вай мохк. Промышленни производство дегIайоагIаш толамаш дахаро торо хилийтар юрта боахам айбе.

Социализмагара коммунизмага бодача новкъа коталонаш а йоахащ дахар хургдац коммунистически кхетамца къахьегамхой хьалкхебарга хьажжа мара. Вай партес цудуххьа Iалальмате чIоагIа теркам бу дIаяхача замах юхедиса зене гIулакхаш наха юкъера дIадахара.

Зене долча гIулакхех цхьаболча наха юкъе эггара чIоагIагIа лелар ды ба. Ховш долча тайпара вай мехка йолаш яц ды лелабара социальни лард. Социально-экономически гIулакхашта юкъе кIоаргга хувцамаш хиларца, Iилма дегIадарца, культура айяларца советски халкъ мукъадаьннад дынах тешарах. Цхьабакъда дынах юхе диса гIулакхаш цхьайолча моттигашка гучадувл. Къаьстта чIоагIа да уж гIулакхаш нохчгIалгIай къаман цхьаболча наха юкъе. ХIанз советски зама йолаш сага бокъо лораеш законаш долча хана пхьа лехар, урдув дахар, дукха истий кхувлар, иштта кхыдараш сатоха йиш йоацаш чIоагIа зуламе да.

Нохчаштеи гIалгIаштеи юкъера цхьабола новкъостий Iадаташ дикеи вои да ала гIерташ ба. Из харцахьа да. Iадато бокъо лац хIама лочкъае, вIашагIлета, цхьабакъда, из тайпа хIама даь моттиг нийсъелча цу Iадато тIахьех из Iаьдалга дIа а ца хойташ къайла дахьа. Iадато тIахьех, хьаьша гIулакх дарна, из чуэцарна, из дика да, цунца цхьана веттара во да, Iаьдалах лечкъаш вола зуламхо из вале а хьаьша чуэца везилга.

1958 шу долалуш Веденски райо-на Хатуни яхача юрта саг енача волаш Хажиевс чов йир цхьан кхалсага. Из гIулакх къаьстар юкъе беннача боккхийча наха чов яьри чов хиннари тоа а бaь, кхалсага хинна чов шода Iоттаденна хиннай аьнна справка яккхарца. Зуламхо бехктокхаме озанзар.

Октябрьски социалистически революцес яьккхача сийлахь-йоккхача коталонех цаI я бIаь шерашка кхалсага сий доадеш хиннача Iоаткъама кIалхара из яккхар. Вай мехка дIадаьхад кхалсаг маIача сагал эсалах хеташ, цунна йизза бокъонаш ца луш хинна законаш. Кхалсаг хIанз маIача сага нийсса хьинаре къахьегаш я халкъа боахама массадолча доакъошка.

Из иштта дале а, хIанз а нийслуш я, кхалсага сий а ца деш, из IотеIаеш моттигаш. Веденски района Киров-Юртарча Э. Махмудовна хайра ший гаргара саг маьре яха безам болаш йолга, ший безам болча маьре ца а йохийташ молла Бисаев Насрудина воIага яхийтар цо из.

Вышне-Ведено яхача юртарча школан 5-ча классера ученица Г., школера чу ца йоагIаш йисар март бетта цхьан дийнахьа. Школера чуйоагIача Боштаев Нажмуддина воIо йода йир из. Укхаза а де мегар Iадата «машархошта», маьре яха ха йоацча йиIига доккха зулам а деш, шоай бIеха гIулакх: дешара дIахо бола никъ хоадабир, ший безам болча бесса ший никъ дIабахьа йиш йолча бокъонех яьккхар къона дешархо.

Укх шера МагIалбика района «Ингушски» совхозе вIашагIъехкаяр трактористий курсаш, цига деша дIаязъелар нохчийи гIалгIайи 17 кхалсаг, цхьабакъда дешара шу йистедоалаш цига юхе шиъ мара кхалсаг йисанзар. Цо къаьтта хьахьокх совхоза партийни организацес наха юкъера кхетама болх мела лелабеш хилар, деша багIача кхалнаьха даьйи ноанойи цу гIулакха лоархIамах бокъонца дIакхетабеш болх ца баьлга.

ШариIат реакционни чулоацам болаш долга гучадоал, дукха истий кхувла цо могадеш хиларца. ШариIато бокъо лу 13—14 шу даьнна йиIигаш маьре ахийта.

Ца ловш дале а, хIанз а нийслу дукха истий кхувлараш. Масала, МагIалбика районе СоагIапчарча Цокиев Хазе кхоъ сесаг я, Гетагажев Мажита, Евлоев Исраила, Коригов Махьмад-Гийре, Боков Зайндина шишша сесаг я. Йоккхача Ачалкхе Кузьгов Мажита Султана ши сесаг яр, дукха ха йоацаш цаI йита а йиръта цхьакха саг йоалаяй цо, цхьаннахьа болх беш а вац из. Цу тайпара нах МагIалбика районе а, вай республикан кхыча районашка а дукха ба.

Цу тайпара бIеха вахар леладе, кхалнаьха бокъо йоае гIертаращца къиза кIовсам лоаттабе беза эггара хьалха юрташкарча ерригача общественносто, цу наха оттаде деза цар дIахо уж зене гIулакхаш леладерг-доаца хьал, судебноследственни органаша эггара чIоагIагIа болча бехктокхаме оза беза уж.

Дынах юхедиса зене дола гIулакхаш наха юкъера дIадоахаш лелабеш бола кхетама болх ховши хьакъащеи лелабе беза. Дынах тешараштa саббаре дIадовзийта деза уж харцахьарча новкъа латташ хилар. ДукхагIа дувца деза Iилманна, техниканна карагIдаьннараш, царца дIахайта деза дешарца, Iилма Iомадарца дунен къайленаш йовзилга.

Дына духьалара пропаганда лелаедекхарийла ба районашкара партийни-советски активацара бараш, къаьстта дукхагIа из декхар долаш ба юрташкара гIалгIайн нохчийна коммунисташ. Даьча тохкамаша хьахьекхачох хIанз а кIезига ба юрташка наха юкъе цу хьакъехьа доклаunion?

Сагo гуча а яьхай хьа а яй Iалальмате чоалхане йола Iалама къайленаш — атомни энерги, эггара вычоалханегIа йола математически вычисленеш еш йола электронни счетни машинаш, цхьан метта тIара шоллагIча метта тIа перевод еш йола машинаш. Саго шийна Iунал а дайт, Iалальмате халеи доккхийи дола балхаш а дайт хига, парага, газага, электричествога.

Иштттача гIулакхаца, ды боацаш, Iилма да сага тIехь-тIехьагIа кIоаргагIа ховш, Iалам а общество а дегIаяра законаш хойтар, адамашта Iунал де Iалама низ оттабе новкъостал дер, Iилмо гIо ду сага кхетам а культура а лакхъе.

Деррига Советски халкъ коммунизм хьалъярна чуийна къахьегаш, сийрдача наькъ тIа даьнна додача хана, бахача наха зене дола гIулакхаш нохч-гIалгIай къаманна юкъера дIадахар, цар вай культурни вахар хьалдарна новкъадар деш хилар къахьегамхой дIакхетабар керттерча декхарех цаI да. Цу гIулакха оарцагIа яла еза партийни организацеш, культпросветучрежденеш. Коллективашта, бахача наха юкъе кхетама болх шерра боаржабаро мара торо хулийтаргьяц хIанз а дIадаланза цхьаболча наха юкъе Iадатех а шариIатах а юхедиса зене гIулакхаш дIадаха.

Республикан колхозашкеи совхозашкеи 1958 шера 30 июне кхаьчача хана ялат чуэцарахи хлебозаготовкаш ярахи йола

СВОДКА

Районий цIераш	ЧуийцаД планах доагIачох процент	Цу даькъе, чуийцачунцара раздельни способах процент	Хьекхаьчох аьрдаьд процент	Паччахьалкхенна дIаденнад планах доагIачох процент
Гудермесски	72	64	73	126
г. Грозни	67	14	86	—
Каргалински	50	64	82	56
Шелковской	50	59	79	100
Наурски	45	97	70	104
Грозненски	40	65	76	58
Ачхой-Мартановски	30	94	34	1
Надтеречни	28	52	57	33
Веденски	23	10	94	74
Сунженски	21	87	55	23
Шалински	20	63	99	21
г. МагIалбик	19	77	54	17
Курчалоевски	17	39	61	31
Урус-Мартановски	13	24	82	—

ССКП обкомеи НГIАССР Министрий Советеи

Ялат чуэцаши хлебозаготовкаш еши лакхара хьокхамаш дахарах Наурски района ССКП обкомеи НГIАССР Министрий Советеи дIа-юха тела цIе байрах а ахчан совгIат а даларах

25 июне денз 1 июле кхаччалца долча пхе-дийнахьа республикан колхозийи совхозийи ялат чуэцаши хлебозаготовкаш еши хиннача социалистически яхьа итогашка а хьажа ССКП обкомои НГIАССР Министрий Советои **соцам баьб:**

1. ДIадахача пхе-дийнахьа плана тIаккхеташ эггара дукхагIа (72 процент), паччахьалкхенна ялат дIаденнеи, ерригa хлебозаготовкай план 104 процент кхоачашъяьи яьннача а, раздельни способах 97 процент ялат чуэцари 70 процент ардари IалащдaьчаI а Наурски района ССКП обкомеи НГIАССР Министрий Советеи дIа-юха тела ЦIе байракхи ахчан совгIати лулда.

2. Партен Наурски райкомаи райисполкомаи тIадуллалда, ялат чуэцачеи из паччахьалкхенна дIалучеи къаьстта белгалбаьннача механизатораштa, колхозникашта, совхозий болхлошта, шофераштa, иштта юрта боахаман специалисташта совгIаташ лулга.

3. Ялат чуэцаши паччахьалкхенна дIалуши Грозненски, Шалински, Надтеречни, Сунженски районаша пхе-дийнахьа дика баь болх белгалбоаккхалба.

Ленинград. Растениеводстван Ерригсоюзни института лабораторешка оттаянь а тайп-тайпарча растеней фуна обработка ярна шийх толаме пайда эцаш а я ультразвуковой установка. Хьалхарча тоахкамаша хьахьийкхад: фуна обработка ярна ультразвуках пайда эцарах вIаштехьадоал культураш чехкагIа хьалтIаялар, гIо ду царна дикагIа дегIаярна, лакхадоакх ялат хьувкъилга.

Сурта тIа: растеней физиологен лабораторен Iилман болхло, биологически Iилмай кандидат Р. С. Лимарь ультразвуковой установка тIа фуна обработка еш йоал.

И. Баранова сурт. Фотохроника ТАСС.

Молдавски ССР. Тираспольски района колхозникаш дуккхача шерашка денз яхь лелаеш ба Болгарен Халкъа Республикан Пловдивски околен кхай къахьегамхоща.

Тираспольски районе дукха ха йоаккхаш я юртбоахаман Iилмай кандидат, юртбоахаман института (г. Пловдив) овощеводствон кафедран лакхера ассистент Христо Георгиев керте а волаш йола опытни болгарски овощаш лелаерий группа.

Болгарски доттагIашеи молдавски колхозникашеи вIаши дIа-юха тел овощаш дика хьувкъийтара опыт.

Сурта тIа (хьалхарча плане): болгарски овощаш лелаер Иордан Лазарови (аьрдехьа), Котовске цIерах йолча колхоза овощаш лелаеча бригада бригадир И. Т. Карамани помидорий хьувкъам оттабеш боахк.

П. Лисенкина сурт. Фотохроника ТАСС.

ССР СОЮЗА МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ

Обязательни поставкаши МТС-аша деча балхех тела натуроплатеи дIаяккхарах, юртбоахаман продукташ кийчъярна йолча кердача порядках, маьхех, хьалех

Партеси правительствоси къоастам а баь колхозни строй дIахо дегIайоалаяреи машинно-тракторни станцей болх эргабаккхареи даькъе чахдaха оттадаьча гIулакхаша иоккхии торонаш лу юртбоахаман продукташ дукхагIа хьаеш йолча продукташка дIабодаш бола мах чухнахьа баккха. Юртбоахаман производство дIахо а дегIайоалаярна чIоагIа лоархIам болаш да кийчъеш йолча юрта боахаман продукцех тела маьхаш нийса хилар а заготовкаш елга вIаштIехьа даккхар а.

МТС-аш эрга а яьха, техника колхозашка йохкарах хетта колхозни строй дегIаярна эттача кердача хьалех дIа ца доаккхаш дита эшац юртбоахаман продукташ хIанзалца санна обязательни постановкехи МТС-аша даьча балхех телача натуроплатахи колхозашка кийчъелга. Мехка зонашка хьажжаь лакха-лоха а долаш, хьада оттадаьча маьхех закупаш а еш, юртбоахаман продукташта паччахьалкхен заготовкаш ярна цаI мара йоацча формага довларна эшаш дола гIулакхаш къахиннад хIанз укх сахьате.

Зонашкарча производстван юккъерча хьалашка а хьожаш, хьаеча хIаманга колхозий дIабаха мах меттаоттабанза барг ца хилар, къахьегама овсарле дегIайоалаянза ярг ца хилар, продукци хьаярга дIабода мах чухнахьа баккханза барг ца хилар, социалистически боахаман хIамаш шеръяь хьаярна эшаш дола рузкъаш Iоадинза дарг ца хилар лархIа а лоархIаш оттадаьд керда оттадаь закупочни маьхаш. Лаьттах а хьайбашкара а хьайоаккхаш йола продукци дукхагIа яккхарца колхозий а колхозникий а материальни хьашташ кхы а лакхдарна, продукци хьаярга дIабода къахьегам а мах а чухнахьа баккхарна кхы а нонагIа гIо дергдолаш да керда закупочни маьхаш.

Партес а правительствос а чакхдаьха гIулакхаш бахьан долаш мехкара колхозаши совхозаши кердача, лакхагIарча лагIага яьннай. ДукхагIа йолча колхозехи совхозехи массайолча оагIорахьа дегIадаьхка боахамаш хиннад хIанз, уж экономически чIоагIъеннай, лаьттах а хьайбаех а йоала продукташ хьаелга а, уж паччахьалкхена дIателга а онда лакхденнад. Царел хьалха дIадахача диъ шераца нийсдаь аьлча, укх тIехьарча диъ шера юртбоахаман керттертера продукташ кийчъелга дегIаденад фийг болча ялатий даькъе — 22 процент, коартолашта — 28 процент, боамбена-сырецa — 12 процент, шекар доаккхача свеклашта — 36 процент, лена хьоасашта — шозза гаргга, хьайбай продукташта: дулха — 51 процент, шурийна — 62 процент, фуашта — 42 процент, тхана — 41 процент.

Цунца цхьана дуккхача колхозашка, кхыметтел колхозий активашта юкъе а тIехь цкъаза нийслуш да хIанзолца хьа а, общественни боахам лелабе беззача тайпара нийса лелабеш ца хилар, бокъонца лоаттабе боагIача тайпара къовсам лоаттабац къахьегама овсарле лакхаяккхара тIехьа, хьега къа а дIабода мах а кIезигагIа а долаш, продукташ дукхагIа хьаергйолаш трудоденой кхом бара тIехьа.

Партеси правительствоси цкъа мо дуккхаз а белгалдаьхад, вай колхозашкеи совхозашкеи хьегаш дола къа кхом боацаш хьегаш моттигаш нийслуш хилар, хийццаь машинащца де йиш йола дуккха балхаш кара ду. Доазол дехьара яьхка вай мехка хиннача цхьацца йолча делегацеша а белгалдаьхад из. Хоадам боллаш дIадаккха деза из харцахьара гIулакх, дIадаккха деза трудоденош зехьа доаделга, хIанзарча техниках дукхагIа пайда а эцаш, шерра юкъе оза еза хIамаш хьаярна дикагIа йола опыти керда методаши.

Вайгарча торонаша хIанз йиш хулийт, хьаштдоллаш болча, кхыметтел чIоагIа тоабена болча а, капиталистически мехка ечарел воглIа ца еш, дикагIа юртбоахаман продукташ хьаелга вIашагIдолла. Колхозашкеи совхозашкеи кхоачам боллаш я трактораш, комбайнаш, кхыйола юртбоахаман машинаш. Шерагара шерага совдаргда юрта боахаманна керда, тоаеннагIа, балха овсарле лакхагIа йола машинаш лоаттаелга. Бакъда, вай хIанз а кхоачам балла хьаяц лаьтта хьаьндеш йола минеральни молхаш, гербицидаш, юртбоахаман культурашта зенна йола хIамаш йоаю дохьаш доалла молхаш. Селекци вIашагIйоллара даькъе, дIаювча хIамай ги дикагIа хилийтара даькъе, хьайбай тайпаш дикагIа хилийтара беча балхаца дукха кхоачам боацараш да вай. Цу даькъе вай тIехьадисаь хилар укх гаргарча хана дIадоаккхаргдолаш, эггара чIоагIагIа терко е езаш гIулакх да из.

Цхьабакъда, хIаьта а керттерадар да, социалистически боахам чухь йолча торонех дикагIа пайда эцилга; из гIулакх боккха паччахьалкхен лоархIам болаш гIулакх хиларах тарра, Iилманца техка йола юрта боахам лелабара система сихагIа юкъе йоалаелга, къахьегам дикагIа вIаштIехьа боаккхилга, колхозийи совхозийи практике новаторий — юрта боахаман дикагIа болча болхлой опыти царна гучадаьнна дикадараши тIагIертта чуозилга; техникага пайда дукхагIа хьаэцаш болхбайтилга, юртбоахаман производстван дерригача балхашта а комплексни механизаци елга. Колхозийи совхозийи материально-технически кIийле чIоагIъяра даькъе хулаш латта хувцамаш а, хIаьта иштта юртбоахаман Iилманна гучадаьнна хIамаши дикагIабарий опыти лархIа а лоархIаш, ший ханнахьа де дезаш гIулакх да балха боарамашкеи тайп-тайпара юртбоахаман балхаш дирах луча маьхашкеи юхахьожилга, болх беш мел хинначоа цхьатарра ца луш, балхах хьахиначунга хьажжаь хила беза хьийгача къих луш бола мах. Кхо, компост, иштта кхыдараш санна долча моттигашкарча удобреней лоархIам ца белга дIадаьккха деза. Ховш хила деза, колхозашкеи совхозашкеи кхоачам хиллал удобренеш Iалашъеш а, царех нийса пайда эцаш а хиллалца йолча хана ялаташ дика хьувкхарг ма дии, аьнна, хета дезаш ца хилар. Цу дешаи къоастам дикагIа баьча колхозашкеи совхозашкеи торо хургья юртбоахаман продукташ дукхагIа йоахилга чIоаггIа аиде, царга дIабода мах чухнахьа баккха, хIара сага-сих лаьрхIа продукци яккхара Американ вIашагIкхииттача Штаташта тIехьакхе а хьалха довла а, яха декхар сихха кхоачашде.

Юртбоахаман продукташта керда маьхаш оттадеча хана СССР Министрий Совето дагакхоабаш да уж маьхаш стабильни а лакх-лох луш а хила дезилга. Цар стабильни хилара хьисап миштад, аьлча дIайийна хIамаш боаррамах хьийкъаь хилча, уж маьхаш хувцадала йиш яц. Цхьабакъда, заготовительни маьхаш дукххача шерашкахь хиннача хьувкъамий юккъера боарам баь оттадаьча хана, дIайийна хIамаш хьувкъарна е дикача тайпара е воча тайпара гIулакхаш этта, хьувкъам дика-во хила тарлу. Долче, шера чухь эттача гIулакхашка хьажжаь, хувцалуш хила деза уж маьхаш. Нагахьа санна из лоархIам ца хуле, дика а во а доацаш, юккъера ялат хьийкъаьча шера миссел мара цар къахьийга деце а, дика ха эттача шера геттара дукха доходаш хургья колхозий. Из паччахьалкхенна чIоагIа низкъала хургдар. Вокха оагIорахьа, йокъал эттача шера хьувкъам кIезига хул, хулаче, цо меттаоттадац шийга дIадахар, нагахьа санна паччахьалкхено маьхаш лакхдаь а, дIадувча фуна а кхыметтел кхачан а ссудаш денна а гIо ца дойя, боахамашка цIенхоштта хало кхача тарлургда. Гой из бахьан долаш да юртбоахаман продукташта оттаду маьхаш стабильни хинна ца Iеш, лакх-лох луш а хила дезилга.

Продукци хьаярга цу зонерча совхозий шоай дIабода мах теркал а беш де деза юртбоахаман продуктех закупочни маьхаш оттаделга. Колхозашка закупочни маьхаш оттадеча хана из гIулакх кIезиг-дукха дусташ хила беза продукци хьаярга совхозий шоай цунга дIабодача маьхаца, шоай боахамаш дика леладераш ерригa совхозаш йоацилгеи, царех дуккхаяраша хIанз а тIехь къахьегама овсарле лоха лоаттаеш а продукци хьаярга шоай дIабода мах беза болаш а йолгеи белгалдаккха доагIе а. Уж гIулакхаш дIа а даьха, социалистически производстванна чухь йолча торонех пайда эцарна хьокхам луш а, къахьегама овсарле лакха лоаттаеш а даррегIа продукци луш а ерригa совхозаш хургйолаш гIулакх оттаде деза. Боахам лелабара культура дегIа ме йоагIа, халкъан культуран гIулакхаш лакх ме лу, къахьегама овсарле ай ме лу дукхагIа хьаергья юртбоахаман продукташ, хьегаш дола къа а дIабода мах а кIезигагIа а болаш. Гои цудухьа а чухнахьа дахаргахьа эзаь хувца дезаш хургда оттадаь маьхаш.

Технически культура дегIаяра ларда тIа, хIамаш хьаеш йола керда машинаш дукхагIа хиларца, технологически процесс тоаяларца, производствени ерригa культура дегIаярца промышленносте болхлоштеи инженерно-технически болхлоштеи юкъе а кIезиглургда хьаеш йолча продукцена хьегаш дола къа а, из хьаярга шийга дIабодаш бола мах а. Цо торо хулийт, дIахо а шерра воспроизводство ярна, ерригa промышленность а дегIайоалаярна, производстван средствaш хьаелга лакхдарна эшаш дола рузкъаш Iоаде, хьахул бахаш болча наха а халкъа боахама а эшаш йолча промышленни продукцей маьхаш чухнахьа даха торо хулийташ дола хьалаш. Промышленносте къахьегаш бола болхлой, инженераш, гIулакхера нах шоай даькъе къахьегама овсарле совъяккхара а продукци хьаярга дIабода мах чухнахьа баккхара а тIехьа къовсам лоаттабеш хилча, хIаьта колхозникаши совхозашкара болхлойи юрта боахаме из цар дер деш а хилча, цар вIашагIкхийттача къахьегамо гIо дергда вай мехка экономика кха а нонагIа чIоагIъярна, промышленность а юрта боахам а дика ка а йоалаш дегIадахкарна, халкъан вахара торо хадданза лакхъярна, сихагIа хьалхашкахьа, дикагIа долча тIадоагIачунга — коммунизмага дигарна.

Болхлошеи колхозникашеи цхьан хьегача къица, къахьегама овсарле лакхаяккхара тIехьа, промышленносто а юрта боахамо а хьаеш йола продукци дукхагIа хилийтара тIехьа цар лоаттабеча юкъарча къовсам тIа гучадувл болхлой классаи ахархоштеи юкъера цIаккха дохаргдоаца доттагIали царна юкъера цхьоагIо тIа-тIа чIоагIлуш хилари.

ССКП ЦК июньски (1958 шу) Пленумо «Обязательни поставкаши МТС-аша деча балхех тела натуроплатеи дIаяккхарах, юртбоахаман продукташ кийчъярна йолча кердача порядках, маьхех, хьалех» баьча соцамца нийс а деш, колхозни строй дIахо дегIайоалаярахи машиннотракторни станцеш эргаяхарахи дола Закон кхоачашдар духьа СССР Министрий Совето **соцам бу:**

1. Колхозаша паччахьалкхенна дIателача ялатий, даьтта доахача культурай гина, коартолий, овощай, дулха, шурий, фуий, тхан, аьла обязательни поставкаш а, хIаьта иштта цхьа продукташ вокхарна хьалхара дIакIал лоархIаши хувцаши йола система а 1958 шера 1 июле денз дIаяха.

2. Машинно-тракторнии, ремонтно-техническии, специализированнии станцеша колхозашка деча балхех телаш йола натуральни оплата 1958 шера 1 июле денз дIаяккха.

Ремонтно-техническии, машиннотракторнии, специализированнии станцеша колхозашка деча балхех боагIа мах 1958 шера 1 июле денз колхозаша ахчанца, союзни республикай Министрий Советаша чIоагIъеш йолча расценкаех телаш хилар оттадолда.

Колхозашта мукъа лулба РТС-аша, МТС-аша, специализированни станцеша 1958 шера 1 январе денз 1 июле кхаччалца даьча балхех лакхехьа белгалъяьча расценкашка хьажжаь ахчанца мах бала, хIаьта 1958 шера хьахургйолча культурашта 1957 шера даьча балхех натураца (колхоза лоIамах) е укх соцамо оттадаьча юртбоахаман продукташта долча маьхашка хьажжаь ахчанца мах бала.

Облисполкомашта, крайисполкомашта, автономни республикай Министрий Советашта, областаш йоацача союзни республикашка Министрий Советашта бокъо луйла 1958 шера хьахургйолча культурашта 1957 шера машинно-тракторнии специализированнии станцеша даьча балхех боагIа мах дIалулга, нагахьа санна эше, 2—3 шера (цхьадола дакъа е деррига а) колхозашта тIехьадаккха.

3. 1958 шера денз паччахьалкхено колхозашка кийчдеш дола ялаташ, дуга, гидуаргийи даьтта доахача кхыча культурайи ги, коартолаш, боамби, шекар доакха свекла, лен, кIомал, кхыйолча лубяной культурай продукци, тхьамка, махорка, овощаш, харбазаш, пасташ, ги долеи тенарг долеи цитрусовии сомаши ягодаши, комсаш, бокъабаь сомаш, лаврови лист, модз, овощай, бахчевой культурайи доакъарий корнеплодайи фу, эфиродаьтта доаккха а дарбанна ювш лелаю а культураш, чаи ду гIа, хо, мак, йол, дулх, шура, фуаш, тха, петара-бекхеи цIокайи бедала продукци, элтараш, чиллан бурилгаш, кхыйола юртбоахаман продукташ а бедал а паччахьалкхен закупкай порядках кийчдеш хилар оттадолда.

Паччахьалкхе юрта боахама продуктащца Iалашъяре колхозаша лоацаш дола дакъа нийсагIа белгалдаккхарна керттерча продукташта, белгала аьлча, ялаташта, коартолашта, дулха, шурийна, тхана, фуашта паччахьалкхено еш йолча закупкай боарамаш хIара гектара тIара яхача принципах лоархIалда дIахо а, цхьабакъда колхозаша уж продукташ йохкара боарамашта юрта боахаман производстве хиннача эргалонашка хьажжа кхы а дукхагIа къоастам а беш.

4. Ялаташ хIара культурах, дуга, коартолаш, боамби, шекар доаккха свекла, лен-кIомал, пенька, кхыйола лубяной культураш, даьтта доаха культураш, царца гидуаргийи клещевинаи фу а долаш, эфиродаьтта доаккха а дарбанна юв а культураш, мак, тхьамкий махорка, сортах долча чаь гIа, хо, чилла бурилгаш, дулх, шура, фуаш, тха, петар, цIокайи бекхеи бедала продукци, элтараш, смушкаш кийчъяра планаш союзни республикашта дIа а екъаш, СССР Министрий Совето чIоагIъеш хилар оттадолда.

Укх пункта тIа белгалйинза йиса юртбоахаман вож продукташи бедали кийчъяра планаш союзни республикай Министрий Советаша увттаю, цул тIехьагIа СССР Паччахьалкхпланага а СССР ЦСУ-га а уж планаш дIа а луш.

Союзни республикай Министрий Советашта бокъо луйла тIайоалача хIамай продукташ кийчъяра планаш колхозашеи совхозашеи кхоачашъергйола календарни ханаш увттае а, хIаьта иштта дулха, шурийна, фуашта, тхана, петара, бекха а цIокай а бедала паччахьалкхено заготовкаш яра календарни ханаши квартальни планаши чIоагIъе а.

5. Ерригсоюзни фонде союзни республикаша коартолаш, овощаш, дулх, шура, фуаш, йол, сомаш комсаш, хо, цитрусови сомаш дIачутелара планаш СССР Министрий Совето чIоагIъеш хилар оттадолда.

Республикашта юкъерча поставкай планаш союзни республикай Министрий Советащца дага а яьнна увттаю: СССР торговлен Министерствос — харбазаштеи пасташтеи, СССР юрта боахама Министерствос — баьций, овощай, бахчай ,культурай, доакъарий корнеплодий фуна.

6. Юртбоахаман производствона план увттаяра гIулакх а юртбоахаман продукташтеи бедалаи колхозашкеи совхозашкеи заготовкаш елга а тоадар духьа бакъахьа лоархIалда ялатийна, коартолашта, технически культурай продукцена, дулха, шурийна, фуашта, тхана, юрта боахаман кхыча продукташта паччахьалкхено еча заготовкай планаш республикашта, краяшта, областашта, районашта, колхозашта, совхозашта йIаьхагIча ханна — 5-7 шера увттаяр, заданеш шерашта нийс а еш. Ишта хилча шера заготовкашта йола планаш шера хаоттамга а моллагIча культуран хьувкъамга а хьажжа йоккхагIа оттае а йиш я. Заготовкашта план увттаяра цу тайпарча порядко колхозашкеи совхозашкеи йиш хулийтаргья производство дикагIа вIашагIйолла, паччахьалкхенга кIал болаш болча кхоачам тIа эшаш йола юртбоахаман продукташ тIаккхетаргхиларах тешам бала, шоаш а дикагIа Iалашъе.

СССР Паччахьалкхпланои СССР юрта боахама Министерствоси союзни республикай Министрий Советащца дага а яьнна, ши бутт боаллаш СССР Министрий Совете яхьийла 1959-1965 шерашка союзни республикашта йола боахамий массайолча категорешта а колхозаштеи совхозаштеи къаьст-къаьста а, мехкара бахархой кхачан продуктащца Iалашбе безарга а промышленность юртбоахаман бедалца Iалашъярга а хьажжа юртбоахаман продукташта еча паччахьалкхен заготовкай боарамех йола предложенеш.

Колхозашка ергйолча заготовкай боарамашка а, колхозашкарча лаьттан-климатически хьалашкеи юртбоахаман производствона специализаци яргеи, цун боарамгеи а хьаж-

(ДIахододар 2-ча оагIо тIа да).

ССР СОЮЗА МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ

Обязательни поставкаши МТС-аша деча балхех тела натуроплатеи дIаяккхарах, юртбоахаман продукташ кийчъярна йолча кердача порядках, маьхех, хьалех

(Йистедоалар. Долалур 1-ча оагIо тIа да).

жа, 1959-и 1965-и шерашка колхозашка паччахьалкхено еча ялата, коартолий, дулха, шурий, фуий, тхан закупкай хIара гектара дола боарамаш отта а долда чIоагI а долда областаш йоацача союзни республикашка Министрий Советаша, автономни республикай Министрий Советаша, крайисполкомаша, облисполкомаша.

Союзни республикай Министрий Советашта, автономни республикай Министрий Советашта, крайисполкомашта, облисполкомашта бокъо луйла районаштеи колхозаштеи цхьацца йолча юртбоахаман продукташта планаш ца уттае уж хьаелга экономически пайданагIа доацачеи специализацеца тарлуш доацачеи моттигашка, бакъда цу продукташта заготовка е оттаяь план ерригача республике, крае, областе йизза кхоачашъяь а хургйолаш.

7. Укх шера ялатийна, шекар доаккхача свеклана, юртбоахаман кхыча продукташта заготовкаш совъяха йиш хулийтаргйолаш дола ялаташи кхыйола юртбоахаман культураши дика хьийкъа хилара лоархIам а беш, СССР Паччахьалкхпланаи СССР юрта боахама Министерствонеи тIадуллалда союзни республикай Министрий Советашца цхьана 1958 шерарча ялатийна, шекар доаккхача свеклашта, юртбоахаман кхыча продукташта заготовкаш яра план совъяккхара хьакъехьа йола предложенеш шин кIиран чухь отта а яь, СССР Министрий Совете яхьилга.

8. Обязательни поставкаех, контрактацех, МТС-ашеи специализированни станцешеи даьча балхех доагIача натуроплатах юртбоахаман продукташ дIа ца луш дахача шерашка дахкийса декхараш 1958 шера 1 июле кхаччалца колхозашта тIерадоахалда, 1958 шера оттаяьча планах дIаяла езача юртбоахаман продуктай берригa боарам кIезиг а ца беш.

9. Укх шера 1 июле кхаччалца колхозаша паччахьалкхенна дIаенача хьайбай продукцена а, хIаьта иштта 1958 шерарча обязательни поставкаех, контрактацех, паччахьалкхен закупкаех, МТС-аша даьча балхех доагIача натуроплатах 1958 шера плана чотах дIаеннача лаьттах тIайоалача хIамай продукцена а укх соцамо чIоагIдаьча маьхех йоаггIаш йола перерасчеташ ерг хилар оттадолда.

10. СССР ялатий продуктай Министерствон, совнархозий, потребительски кооперацен, СССР юрта боахама Министерствон, СССР унахцIено лораяра Министерствон организацештеи, предприятештеи, кхыча организацештеи тIадуллалда юртбоахаман продукташи бедали тайпаех хьайиелга а, хIаьта иштта шоашта оттаяь планаш кхоачашъяреи, дIайицача продукцен дикал йоа ца яреи, оттаьча порядках заготовкай отчетность телареи бехктокхам а тIабуллалба.

Коартолашта, овощашта, бахчевой культурашта, ги долча а генарг долча а сомашта, комсашта, хьуна сомашта а ягодашта а городашта гонахьарча районашка, городийи болхлой поселкайи зонашка, из гIойленагIа долча моттигашка заготовкаш елга паччахьалкхен торговлен организацешта тIадожаде бокъо луйла союзни республикай Министрий Советашта.

11. Колхозаша паччахьалкхенга йохкача юртбоахаман продукташта дола закупкай маьхаш чIоагIдаьд СССР Министрий Совето, хIара союзни республиканна къаьст-къаьставо (укх соцамана тIехьарча №№ 2-13 йолча приложенега хьежжа) ерригача СССР-ера юкъера расчетни маьхаш укх тайпара а хургдолаш:

	Центнерах сомашца
Ялатий культураш юкъерча лоархIамах	74
Гидуаргий фу	172
Коартолаш	40
Шекар доаккха свекла	23,5
Боамби-бедал	340
№ 8 йола лена хьоаса	2300
№ 5 йола пенька	2300
Доахани оалхазараши (дийна долаш эзача):	
Юккъера дорстам дола доахан	619
Юккъера дорстам дола жа	536
Дулх доаха хьакхарч	786
Беконни хьакхарч	1081
Ерста хьакхарч	826
Котамаши кIоригаши	895
Боабашкаши гIажаши	738
Шура	115
Фуаш (10-нех)	6
Диланза долча юккъерча тхах:	
диткъачох	4100
ахдиткъачох	3290
ахморсачох	2470
морсачох	2370

Союзни республикай Министрий Советаш декхарийла я укх соцамо чIоагIдаьча (№№ 2-13 йола приложенеш) закупочни маьхашка хьежжа шин кIиран чухь кийч а даь, заготовкай хIара зонана, сортана, тайпана, ханашта къаьст-къаьста дола юртбоахаман закупочни маьхаш чIоагIдайта СССР Министрий Советага дIадала.

Чаь гIанеи, гуммитрагантаи, лоха камедаи хIанз долаш дола заготовительни маьхаш долчча дуталда.

Юстарча Къилбаседан районашта а царна нийсса лоархIача гаьнарча моттигашта а хIанз долаш дола юртбоахаман продукташта закупкаш яра хьалаш долчча дуталда.

12. Оттадолда, овощашта, бахчевой культурашта, комсашта, гидолчеи, генарг долчеи, цитрусовии сомашта, бокъабаьча сомашта, меза, бIараштa, лаврови гIана, аьла, чана, арахиса, сафлора ляллеманцена, кользена, перилланна, крамбеца, тунга сомашта, цхьан шера а дуккхача шерашка а тIаювлаш дIаювча баьцашта, хьамискашта, мофана, петара, бедара, мосана, говра мерза, тхалиньиана, кара яьккхача нахчашта, кIолдашта, укх соцам тIа белгалйина йолча кхыйолча юртбоахаман продукташта а бедала а еш йола закупкаш союзни республикай Министрий Советаша, СССР Министрий Совета 1958 ш. № 583 йолча соцамо оттаяьча порядках заготовкай зонашта а ханашта а чIоагIдаьча маьхех еш хилар. Эрий тIадувлача сомаштеи, ягодаштеи, грибаштеи еш йола закупкаш, заготовкаш еш йолча моттигашкарча колхозни базарашка долча маьхех ю.

13. Сортовой фу дIадувлга шердар духьа а ялатий, даьтта доахача культурай дикагIча сортех дола фуи гибридни хьажкIай фуи даккхарах поощрени яр духьа а закупочни маьхашта совнагIа тIатохача ахчан боарамаш а цу културай сортовой фуна заготовкаш яреи уж дIахецареи кхыдола керда хьалаш а чIоагIдаьд СССР Министрий Совето.

14. Колхозаша паччахьалкхенга дехка ялат, даьтта доахача культурай фу, шекар доаккха свекла, боамби-бедал, коартолаш, овощаш, доахан, шура, тха, кхыйола лаьттагIара тIайоалача хIамай а хьайбашкара йоала а продукташ 25 километр мара гаьна йоацача заготовительни организацейи перерабатывающи промышленностен предприятейи приемни пункташка колхозаша шоай чотах дIакхохь, хIаьта нагахьа санна гаьнагIа хьойя, юртбоахаман продукташ 25 километрал гаьнагIа яхьарах боагIа мах автоперевозкашта йолча тарифашка хьежжа, заготовительни организацешеи предприятешеи колхозашта дIалуш хилар оттадолда.

15. Юртбоахаман продукташтеи бедалан керда закупочни маьхаш оттадарца дувзаденна, юртбоахаман продукташтеи бедалаи заготовка ярах колхозашта телаш хинна премеш-надбавкаш а дIайоахийла, хIаьта цу тайппара шекар доаккхача свеклан фу мах боацаш дIахецилгеи гидуаргий фу, минеральни удобренеш чухнахьарча маьхах дIахецилгеи а дIадоаккхалда.

16. Технически культураш ювча районашка ялатий культураш вIалла ца ювш хилара е нагахьа санна юйя а кIезигача боарамехьа ювш хилара лоархIам а беш, колхозашка боамбена-бедала, лена-долгунца, кIомала, кхыча лубяной культурай продукцена, чаь гIана, тхьамкийна, чиллан бурилгашта заготовка еча хана цу колхозашка ялат дохка оттадолда. Цу тайппара ялати жмыхи дохкалда элтараш дIателачарга; шекар — шекар доаккха свекла дIателачарга; растительни даьттеи жмыхи — даьтта доаккхачеи эфиродаьтта доаккхачеи культурай, боамбе-бедала фу, лена-долгунца, кIомала, кхыча лубяной культурай фу, мака продукци дIателарашка; хьоар-керттерча промыслови районашка бекха-бедала заготовка еча хана черахьашка; валенкаши ферташи — тха дIателарашка.

Ялат, хьоар, ганарий даьтта, фертах баь кога гIирс, ферта, жмых йохкийла торгови скидка дIа а йоаккхаш рознични маьхех, хIаьта шекар, шекар доаккха свекла хьателарашка, жмыхаш-боамби-сырец а даьтта доаккха ганараш а хьателарашка йохкийла хIанз долча льготни маьхех. Духхьал торгови предприятешкеи потребительски кооперацен складашкеи уж товараш колхозаша эцаш торгови скидкаш тел торгови расходаш меттаоттае потребительски кооперацен организацешта увттадаьча боарамех.

Кхыйола юртбоахаман продукташ а бедал а ийъеш царна духьал продовольственнии промышленнии товараш дохкилга дIадоаккхалда.

17. Паччахьалкхенга дохкача ялата, дуган, боамбе, лена-долгунеца а кIомала а продукцен, кенафа а цу тайпара кхыйолча культурай а, коартолий овощай, шекар доаккхача свеклан, тхьамки, махоркан, чайна листа, сомий, комсий, баьций а растеней а ганарий, хIаьта иштта чиллан качилгий, каракуль-элтара, цIокилгий, петара, бекхий бедала болча маьха 25 процент боарами паччахьалкхенга дохкача дулха (хьайбай а коа тIарча оалхазарий а) фуьий, тхан болча маьха 20 процент боарами болаш юртбоахаман продукташи бедали хьаийъеча заготовительни организацешеи предприятешеи колхозашта авансах ахча тергдолаш оттадолда, аванс эцарах колхозашкара проценташ а ца доахаш.

Цу гIулакха лаьрхIа заготовительни организацештеи предприятештеи кредиташ телалда СССР-а Госбанко.

СССР-а Госбанкан кредит леладарах заготовительни организацешеи предприятешеи ю расходаш цу организацени предприятейи обращенен издержкашта е продукцета дIабодача маьха йоагI-йоагIагIача тайпара дIатIахьожайола.

Колхозашта аванс далара бокъонаш а из аванс юхадалара порядок а тIайолаш, заготовительни организацештеи предприятештеи кредит далара порядках йола инструкци цхьан бетта хана чухь араяккха тIадуллалда СССР-а Госбанканеи СССР-а юрта боахаман Министерствонеи, СССР-а финансай министерствоца, СССР хлебопродуктай министерствоца, Центросоюзаца, союзни республикай Министрий Советашца барта а йолаш.

18. Колхозникий, болхлой, гIуллакхерча наьха боахамаша паччахьалкхен а кооперативни а организацешка йохкача продукцех укх соцама тIа цу морча продукцех колхозашта лулба аьнна оттабаь закупочни мах тергболаш оттадолда 1958 шера 1 июля денз.

19. Шоашта эшачарел совгIа йола юртбоахаман продукташ йохкар духьа колхозникашa пайда хьа ца боалаш ю расходаш дIаяха лерхIаш колхозникашкара юртбоахаман продукташ хьаийъеш а уж колхозаша шоай средствашца паччахьалкхени кооперативнии пункташка дIакхоачийташ а гIулакх дар могадолда колхозашта, цу гIулакха ю транспортни расходаш заготовительни организацеша колхозашта юхаметта отторгIйолаш.

Шурий промышленноста кара йола шура хьаийъю пункташ йохка йиш йолча моттиге колхозашка йохкара дешага хьожийла союзни республикай Министрий Советаш.

20. Юртбоахаман продуктай заготовкашка заготовительни организацей дIадодар хIанз а лакха долаш хилар, юртбоахаман продукташ дукха йоаеш а толхаеш а хилар, хьайбай а коа тIарча оалхазарий а дегIа дозал эшадолийташ хилар, пайдане доацаш уж дIа-юха кхухьаш хилар, хьаьта цу гIулакхаша паччахьалкхенна доккха зе тохаш хилар а белгалдоаккхалда. Юртбоахаман продукцена промышленни переработка еш дIадодари заготовительнии торговлени организацей обращенен издержкаши иштта лакха латт.

Моттигерча советски ерригача органий а заготовительни организацей а кертера декхар кийчъеш йола юртбоахаман продукци дарегIа яккхар лерхI СССР-а Министрий Совето.

ДIахо а болх тоабеш дола гIуллакхаш чакхдаха заготовительни, сбытови, торговлен организацешкара сов йола звенош дIаяха, юртбоахаман продукцен заготовкаш еча, уж дIаоттаяь лоаттаеча, царна переработка а реализаци а еча доал ца деш хилар дIадаккха, продукци талха ца талхийташ, цун дикал лох а ца йолийташ, кийчъяьча продукцен затраташ чехкка лохъе, из йизза лоаттае тIадуллалда организацейи предприятейи кулгалхошта.

Юртбоахаман продукташ а бедал а хьаийъеш, царна переработка еш, уж дика лоаттаеш а заготовительнии торговлени организацеша а промышленни предприятеша а беча балхага дика хьожийла моттигера советски органаш.

21. Юртбоахаман продуктай а бедала а заготовкай планаш вIаштIехьаяхари уж кхоачашъяри, хIаьта иштта колхозашкареи совхозашкареи юртбоахаман продукташ а бедал а хьаэцаш, уж йизза лоаттаеш заготовительни организацеша а предприятеша а беча балхага хьажар тIадуллалда республикай Министрий Советашта, крайисполкомашта, облисполкомашта, хIаьта районашка — райисполкомашта.

22. СССР-а Госплан, СССР-а финансай Министерство, СССР-а торговлен Министерство, Центрсоюз декхарийла йойла цхьан бетта хана чухь хIанз йола нормаш 15—20 процент лох а еш, юртбоахаман заготовкаш кийчъеча хана заготовительни организацей дIа йолхача расходий керда нормаш оттае, хIаьта иштта СССР-а торговлен Министерство оптови организацешта лохъяь керда оптови — сбытови скидкаш а дулха, дулха продуктай, овощай, сомий, продовольственни цхьадолча кхыча товарийи рознични маьхаш тIара лохъяь торгови скидкаш а оттае.

23. Коартолаш, овощаш, сомаш кIезигагIа бойта, уж дIа-юха кхухьаш а дIаоттаяь лоаттаеча хана а уж ца талхийташ, дика хилийта лерхIаш заготовкаш еча районашка уж продукташ лоаттаяр вIаштIехьа даккха, хIаьта иштта коартолаш, овощаш, сомаш Iан хана дIаоттабаь лоаттабарах цу гIулакхаца ювзаенна йола расходаш юхаметта а увттаергйолаш колхозашца договораш увттаде декхарийла йойла Центрсоюзи СССР-а торговлен Министерствои.

Колхозаша паччахьалкхенга товарни продукцен духхьал дакъа мара ца дохкандаь, кабуц, нарсаш берхIала йохка, овощай, сомий, баьцца комарий переработка е а уж йокъае а, хIаьта иштта городашка а болхлой поселкашка а овощаш (керда а переработка яь а), коартолаш, мерза шура а шури продукташ а, коа тIара оалхазараш, цар фуаш, юртбоахамана кхыйола продукташ хадданза йохкаргйолаш шоай ларекаш, палаткаш, магазинаш хьаеллар могадолда колхозашта.

24. Колхозашка, РТС-ашка, совхозашка, юртбоахаман кхыча предприятешка а организацешка а йохкача тракторий, юртбоахаман машиний, грузовой автомобилий материалий маьхий порядок оттае лерхIаш колхозашка, РТС-ашка, совхозашка, юртбоахаман кхыйола продукташ а организацешка а йохкача тракторий, грузовой автомобилий комбайний, юртбоахаман кхыча машиний цаIаш долча оптови маьхий прейскурант чIоагI а йойла, лелае дIа а йолайойла 1958 шера 1 июле денз. Укх соцама тIа оттадаьча цаIаш долча оптови маьхел тIех йола РТС-ий а Сельхозснаба организацей а транспортнии сбытовии расходаш потребителаша юхаметтаоттайойла.

СССР-а Госплана тIадуллалда шин кIирах тракторашта, грузовой автомобилашта, комбайнашта, юртбоахаман кхыча машинашта эшача запасни оатхалий оптови маьхий прейскуранташ, укх соцама тIа цу машинашта чIоагIдаьча маьхашка а хьежаш чIоагIъе, хIаьта иштта хIамай технически характеристика тIа а йолаш, тракторашта, грузовой автомобилашта, комбайнашта, юртбоахаман кхыча машинашта долча маьхий прейскуранташ араяха а уж потребителашка дIакхачийта а.

25. Юртбоахаман производстве дикагIа тоаяь а овсарле йола а техника юкъе йоалае лерхIаш производстве керда хьаеш йола трактораш, комбайнаш, юртбоахаман кхыйола машинаш серийни дукха арахеца йолаеннача шоллагIча шера цу машинашка хьаеш дIабодача маьхашка а хьежа увттадаьча маьхехи рентабельноста кхаь процента боарамахи колхозашка, РТС-ашка, совхозашка, юртбоахаман кхыча предприятешкеи организацешкеи йохкийла.

Уж машинаш хьаеча хьалхарча шера царга планах дIабодача маьхеи уж хьаеча шоллагIча шера царга планах дIабодача маьхага а хьежа увттадаьча маьхийи юкъера эргало союзни республикай плана тIа а бюджета тIа а лоархIийла.

26. Колхозашка, РТС-ашка, совхозашка, юртбоахаман кхыча предприятешка а организацешка а нефнепродукташ (автобензинагара дIаиккхача) йохкийла промышленноста хIанз долча оптови маьхех, РТС-ашта уж йохкаш хула расходаш юхаметта а оттаеш.

27. Массайолча потребителашка автобензин дохкалда цаIаш долча (поясни) рознични маьхех.

Министрий Совето чIоагI а яьй, 1958 шера 1 июле денз дIа а йолъяьй ерригача потребителашта автобензинах цаIаш йола (поясни) рознични маьхий преискурант.

28. Колхозашка минеральни удобренеш, хIаьта иштта ремонтно-эксплуатационни гIулакхашта а меттигашта а эша Iаьржеи бос болеи металлаш, 1958 шера 1 июле денз, дохкалда хIанз долча оптови маьхех, РТС-ашта а Сельхозснаба организацешта а бокъонца дIаяха транспортнии сбытовии расходаш юха метта а оттаеш.

29. Колхозашка, совхозашка, юртбоахаман кхыча предприятешкеи организацешкеи ялата а концентрированни а доакъараш дохкалда паччахьалкхен хIанз лелача цаIаш долча рознични маьхех.

30. РТС-ий а Сельхозснаба организацей а сбытови расходий нормаш цхьан бетта хана чухь оттае а уж СССР-а Госпланата чIоагIъяьйта дIачуяла а декхарийла йойла союзни республикай Министрий Советаш.

31. Союзни республикай Министрий Советашта СССР-а министерствашта а ведомствашта а тIадуллалда:

а) укх соцама тIа юртбоахаман продукташта, юртбоахаман машинашта, грузовой автомобилашта, нефтепродукташта, материалашта керда маьхаш увттадарах дувзаденна шин бетта хана чухь СССР-а Госпланагеи СССР-а финансай Министерствогеи кхоачийтийла халкъбоахаман плана а бюджета а хьокхамаш хувцадаларах йола расчеташ.

СССР-а Госплано халкъбоахаман плана хьокхамашта, хIаьта СССР-а финансай Министерствос — союзни республикай бюджета вIаши юкъерча расчеташта, министерствайи ведомствайи доходий а расходий а балансашта 1958 шера юкъе хьолда укх соцама тIара хувцамаш:

б) хIанз йолча порядкага хьежжа укх соцама тIа керда маьхаш оттадаьча юхедисаьча товараштеи материалаштеи юха маьхаш оттадолда.

32. Езача тракторех юртбоахаман машинех, царна тIаэшача запасни оатхалех, колхозаша а совхозаша а даьча заказашка хьежжа 1959 шера уж арахецара йолча планах йола предложенеш СССР-а Госпланага дIакхачийтар тIадуллалда союзни республикай Министрий Советаштеи СССР-а юрта боахаман Министерствонеи. Из дош дицдалийта йиш яц, боахамий зональни эргалонаш а лерхIаш, чехкка къахьегама овсарле лакх а ергйолаш, юрта боахама продукцега дIабода мах лох а бергболаш, юртбоахаман производство комплексни механизацега яккха торо лургйола машинаш колхозашкеи совхозашкеи гулъяр.

33. ДIайийнача културай хургболча хьувкъамеи цунга дIадодачуни лоархIам а беш, растенеех а хьайбаех а йоалача продуктай маьхех йолча предложенешка хIара шера союзни республикай Министрий Советаш хьожа а хьожийла, эшача хана СССР-а Госплана хьалхашка а увттайойла уж предложенеш.

Республикаша ейта материалаш бокъонца Iомаяра а анализ яра а наькъаца, юрта боахаме оттача хьалата хьежжа, СССР-а Госплано юртбоахаман цхьайолча продуктай закупочни маьхий хувцамех йола сводни предложенеш СССР-а Правительствога хьажа дIалу. Уж предложенеш цу ханна чухь СССР-а Госплано дIачулу СССР-а Лакхехьарча Совета Къамий Совета Экономически комиссега а, маьхаш оттадеш паччахьалкхен юкъарча хьашташка хьежжа хIара республикан экономически дегIаяр, юрта боахаман производстван специализаци а къаман эргалонаш а масса оагIорахьара лоархIаргйолаш, юртбоахаман продуктай заготовка еш паччахьалкхено дIаухийта средствaш республикашта юкъе бокъонца майэаггIара нийса дIаккхоачартйолаш, колхозий юкъарча боахамга дIабахача къахьегама дикалга а дукхалга а хьежжа юрта боахаме юкъара болх бе материальни безам оттийтара ленински принципа наькъаца дика болх барах лаьрхIа хIама а луш. Мехка экономика айъяра юкъарча гIулакха тIехьа, социалистически паччахьалкхенна хьалхашка шоай декхараш кхоачащдара тIехь хIара коллективо, района, хIара республико лоаца къахьегама дакъа толам боллаш юрта боахам дегIабарна, Советски Союза къахьегамхой материальни а культурни а вахара хьал хадданза лакхдарна, къамий доттагIал дIахо а чIоагIдарна, коммунизм хьалъяра дIаькъалча гIулакха новкъостал деш хила декхарийла да.

СССР-а Лакхехьарча Совета Къамий Совета Экономически комиссес шийна тIадехкача декхарашка хьежжа ший хоадам бу.

Закупочни маьхий хувцам ССР-а Союза Министрий Совето чIоагIбу.

АргIана доагIача шера закупочни маьхаш чIоагIдаь даллаца хIанз долча закупочни маьхий 80—85 процент колхозашта даланза даргдоацаш чIоагIдолда цар паччахьалкхенна дIателаш йолча юртбоахаман продутех.

Укх шера паччахьалкхено кийчъеча юртбоахаман продуктай маьхаш хувцарах йолча предложенешка хьажара а уж чIоагIъяра а порядках йола материалаш цхьан кIирах СССР-а Союза Министрий Советага кхачийта тIадуллалда СССР-а Госплана, СССР-а юрта боахаман Министерствона, союзни республикай Министрий Советаш юкъе а озаш.

Паччахьалкхенна дукхагIа хилийта хьайбай продукташ!

Хьайбай продукташ кийчъяра ах шера план кхоачашъярах 1958 шера 1-ча июле енна сводка

(хьалхарча ах шера план кхоачашъярах йола проценташ)

Районий цIераш	Шура	Дулх	Фуаш	Тха
Грозненски	114	169	119	132
Шелковской	103	211	127	145
Наурски	108	173	88	134
Гудермесски	101	160	103	97
Урус-Мартановски	101	124	100	12
Сунженски	95	130	122	108
Каргалински	83	151	140	140
г. Грозни	126	112	—	—
Надтеречни	115	85	47	129
Ачхой-Мартановски	106	108	59	91
Советски	102	—	67	12
Шалински	93	150	95	104
г. МагIалбик	77	172	77	141
Первомайски	71	129	100	65
Курчалоевски	57	120	71	101
Саясановски	56	180	150	71
Веденски	51	295	119	41
Ножай-Юртовски	94	20	100	40
Наьсарен	54	45	18	84

САГА сих дулхи, шуреи, даьттеи даккхарна гарггарча шерашка Американ ВIашагIкхийттача Штаташта тIехьакхера декхар кхоачащдар духьа йолаеннача ерригхалкъан яхьаца дакъа а лоацаш, республикан юрта боахама къахьегамхоша, хьайбай валовой продукци дукхагIа ара а хецаш, кхоачашъяьй ах шера йола паччахьалкхен план: дулх дIадалара даькъе — 153,7 процент, шура дIаялара — 100.5 процент, фуаш дIадалара — 101,7 процент, тха дIадалара — 129,5 процент. Укх шера ялх бетта соахка укх ханарчул дукхагIа дIаденнад дулх 10,1 процент, шура 6,2 процент, фуаш 9 процент, тха 3,3 процент.

Заготовкай план кхоачашъелга, дика вIашатIделладар партийни организацеша, советскии юртбоахамани органаша Грозненски районе (партен райкома секретарь нов. Филиппов, райисполкома председатель нов. Дудник), Шелковски районе (партен райкома секретарь нов. Синяткин, райисполкома председатель нов. Самарский). Цу районий колхозникашеи совхозий болхлошеи, ССКП ЦК февральскии июньскии Пленумий соцамашца дог тIоздаларца тIехкхоачашъяьй хьайбай продуктай масса тайпашта йола ах-шера план, хIаьта республике яхьа юкъе хьалхара моттигаш а яьхай.

Цунца МагIалбикан, Шаьлан, Ачхой-Мартановски, Надтеречни районашка бизза пайда эцац дулхи, шуреи, тхаи, фуаши кийчдар совдаккхарах йолча шоай торонех, хIаьта заготовкай план кхоачашъярах тIехьа а йисай уж.

Геттара во кхоачащду хьайбай продукташ кьаярахи кийчъярахи дола шоай декхараш яхьа юкъе тIехьарча моттиге латтача Наьсарен района совхозаша.

Укх сахьате республике дика хьалаш эттад хьайбай продукташ дукхагIа йоахилга дикка совдаккхарна а дулхи, шуреи, фуаши, тхаи кийчдара шера йоагIа план ханал хьалха кхоачашъярна а.

Колхозаши совхозаши декхарийла я цу хьалех бизза пайда эца. Цудухьа бийсана а дикагIа йолча даьгIешка а доахан доажаде деза, доакъара дIайийна хьажкIаш доаханна доакъара тела еза. Тоаде деза хьакхарч кхабар, доакъара рациона юкъе цIенача ялатал совгIа гIадамаш тIехь моша хьажкIаш а люцерна а кхухьаш, хьакхарч йоажа а еш. Оалхазарий фермашта ханнахьа комплектовани яь яккха а еза, паччахьалкхенна дIадала къоастадаь оалхазараш дика кхаба а деза.

Къахьегама ветеранаша завода новкъостал ду

Грозненски гаражни оборудованен заводе май бутт бовш чоалхане деталаш кийчъеш бола болх геттара во лелабеш бар, хIана аьлча дукха болхлой отпускаx бахар цу ханна. «Т-Р« яха дIа-юха ухаш йола гидравлически 1,5 тонн мухь хьалъийбеш йола кран а крюк а хьае безар дика говза бола кузнецаш. Заводерча болхлошца из декхар шоай кхоачашце йиш йоацилга хайначул тIехьагIа завода кулгалхой кхайкар, дукхазза а завода новкъостала ихача къахьегама ветеранашка. Хьалха шоаш болх баь моттигаш хьа а лаьца цар чIоагIа раьза болаш дIаболабир из болх. Болх дIаболабаьчарна юкъе бар 25 шерал совгIа заводе болх баь бола кузнецаш Горб Филипп. Махмудов ИбрахIам, молотобоец Когина Екатерина, кхыбараш.

Дукха ха ялалехьа къаьнача болхлоша хоза хьаяь деталаш арахеца йолаелча мастера нов. Воробьев Николайс аьлар. кхы дикагIа хила, йиш йоацаш дика ю ераш.

Иштта дIадахача шера а завода болх кIалбисача хана шин бетта болх бир цар хIара бетта 200 процент шоай декхар кхоачаш а деш. Из производство царна дукха езилга хьахьокх 1958 шера июнь бетта 325 процент цар бригадо кхоачашъяро. Балха новкъостал дарал совгIа ,къонача болхлошта шоай говзал дIалуш, уж Iомабу цар. ХIанз пенсионераш шоай болх баь йистебала боахк, цул тIехьагIа юха а гIоргба уж салаIа.

М. АЛБОГАЧИЕВ.

Толамаш карара далийта йиш яц

Эрий тIаяьнна баьцаш йокъаяларгахьа лестача ханна дика тоабенна тIабоагIаш латт укх шера магар, судански буц, дукхача шерашка дIаюв баьцаш. Цо йиш хулийт хьайбай боахам дегIабоалабе, шурий-товарни фермашкара продукци совъяккха. Кхы тайпа да хIанз гIулакх, дуккха а кIезигагIа йоаккх шура. Май бетта кхоалагIча декаде яьккхачунца нийсйича июна шоллагIча декаде 28 тонн кIезигагIа яьккхай шура районерча колхозаша.

«Красни Арме» цIерахча колхозе укх шера пхе бетта хIара Iаттагара яьккха шура 40 килограмм кIезигагIа я соахка цу ханна яьккхачул. Зоотехник волча н. Чеченеи ферман заведующи волча н. Скориковси шоай балха хьисап деш ца хилар бахьан долаш хиннад из. Ца хилийта йиш яр из. Доахан доажаде дIайийна 400 гектарал совгIа баьцаш я колхозе, хIаьта а божа эрий тIадаьннача эсалча доакъар тIа баж. Нов. Чечин а нов. Скориков а керда болхлой бац цу боахаме, хIаьта а фермера болх лерттIа вIашагIболла гIийртабац. Юхкаш мара буц ца йисача боса - оагIонашка бажаш хургбар божа хIанз а, нагахьа санна районни организацеша уж, дIайийнача баьцаш тIа лахкийта хиннабецаре. ХIанзле цар йиар 40 гектара тIара буц мара яц, цхьабакъда цох баьнна пайда гуш ба. ХIанз 150 килограмм дукхагIа йоаккх шура деннеи буси массехк ди хьалхагIа яьхачул.

Цхьа-ши шу хьалхагIа дика хоамаш ухар «Победа» яхача колхоза шурий-товарни фермера. Продуктивность сихха айлуш йоагIар, лоацача хана хьалхалаттарий мугIарех дIакхийтар ферма, массехказза карара-кара тела ЦIе байракх хьожаяьяр коллектива. ДIадахача шерарча ханаца нийсйича 5 бетта 22 тонна шура кIезигатIа яьккхай артело. Алхха июнь бетта 20 дийнахьа 4.500 килограмм кIезигъяьй шура.

Шура кIезигъяьй Кирова цIерахча, XIX партсъезда цIерахча. XX партсъезда цIерахча, «Путь к коммунизму» яхача колхозашка. Цу артелашка а тIеххьарча ханналца дIайийнача баьцаш тIа доажадаьдац доахан, концентрированни доакъарашца кхаьбадац. Цу гIулакхо шура кIезигъярал совнагIа, цун хьоанал а лохъю.

«Путь к коммунизму» яхачеи XX партсъезда цIерахчеи колхозашка селла кIезиглургьяцар шура, натахьа санна зоотехникаш болча нн. Прокопенкоси Котляровси фермай заведующешеи шоашта дага а деха, доахан ханнахьа дIайийнача баьцаш тIа доажадаь а концдоакъарашца кхаьба а хиннадаларе.

Шоашкара дага а лаьца хIама де специалисташ кхераш моттигаш а нийслу цкъаза. «Хьан мукъа беннабар хьона?-», аьнна колхоза правленера бараш шоашка лера кхераш.

Цу моча гIулакхо бокъонца правленес тIабилла болх а лерттIа кхоачашбайтац животноводашка.

Ялаташ чуэца сихвала веза ха хьатIакхачча йоалл. Цу хана шура ювца йиш хургьяц председателага. ТIаккха юха а кIезигъе еза шура? Даим дувццар дувца деза цу хана а: кIезига теркалдаьд, ялаташ чуэца гIерташ лийннад? Специалисташ мичаб тIаккха, цар говзал, опыт мичай?

Вай республикера лоаллаха яда районаш. шура яккхара гIулакха, хьалхайовлаш латт. Тха Сунженски районо ка луш латт, хIаьта нагахьа санна лаьрххIа оарцагIа ца доале, тIехьа йиса мегаш а я.

А. ЗИМАРИН.

Сихдаь ялат хьокхаш боахк

Сунженцаша доладаь гIулакх хьал а лаьца сихеи ца дойташи ялат чуэца а, хлебозаготовкай план ханал хьалха кхоачашъе а, аьнна социалистически яхь йоаржаяьча Грозненски района юрта боахаман къахьегамхоша йоккха къахьегама котало яьккхай.

Сихдаь ялат чуэцаш боахк Старо-юртовски совхоза болхлой. Цу совхозе бIарг дIа ца кхоачачадоккхача кхашка цаI шоллагIчоа тIехьа а йолаш ялат чуэцаш йоахк комбайнаш. Иштта машинаш я комбайнаш оарда ялат заготовительни пункте дIакхухьаш. Совхозо хIанзлехьа дIаденнад паччахьалкхенна 1500 тонн совгIа ялат. Ялат паччахьалкхенна дIадала доладеннача хьалхарча деноштехьа а, из дIадалара план ханал хьалха кхоачашъе социалистически яхь йоаржаяьй совхоза болхлоша. Кхо эзар гаргга гектар ялат да дIадийна. Дика хьийкъад из. ХIанзле чуийца даьннад 2180 гектара тIара ялат. Дукха хIама ца эшаш деррига ялат раздельни способаца хьекхад. Из иштта чуэцаш хилар бахьан долаш хьаттар тIа кхухьаш докъадеш, цIендеш, юха машина тIа детташ заготовительни пункте кхахьа деш хилар дIадаьннад. Дукха ахча, къахьегам, ха кхояйт цу гIулакхо.

Ялат машинаца цIендеш а тIадотташ а дика къахьег болхлоша. Къаьстта дика болх барца белгалбаьннаб ялат цIендеш бола южарий Мальсатова Раисеи ПаьтIмати, Якубова Маддани, Булатова Зинаи. Цар хIаране 200—250 процент кхоачашъю шоай балха нормаш.

Совхоза болхлоша беррига шоай низ тIабахийтаб паччахьалкхенна ялат дIадалара план ханал хьалха кхоачашъярна.

М ЦУРОВ.

Дика вIаштIехьабаьккха болх

Къаьстта е тIеххьара деноша эггара бехктокхамегIа йола кха хинна дIаэттад «Октябра 40 шу» яхача совхоза юрта боахаман къахьегамхошта хьалхашка. Наха юкъера кхетама болх дика вIашагIболларца белгалдаьнна шоай гIулакхаш тоа а даь, хьажкIаштеи свеклаштеи оасардара болх чIоагIа эргабаьккхаб Тюй-юртарча отделенен коллективо (управляющи н. Баркинхоев, юртсовета председатель н. Хаштыров).

Боккха лоархIам болаши къаьстта терко цаеш дита йиш йоацаши гIулакх да цу отделенен болхлочоа Дугиев Мовлийна карагIдаьннар. Мовла ше 79 шу даьнна воккха саг ва, цул совгIа бийсанна кхашкара ялаташ лорадеш ха тIа а ва. Из иштта доллашехьа а хIанз хьатIаэттар паччахьалкхен йоккха бехктокхаме ха хилар кхета а даь, ахкан каникулех, школера мукъадаьнна 10—13 шу даьнна 22 бер вIашагIа а теха, царех ше къаьстта звено яьй цо. Беррига совхоза къахьегамхой цецбувлаш, доккхий толамаш доахаш балхаш ду цу звенос.

Вай хьатIаккхувш йола коммунизман тIехье нийсача новкъа йоахаш, Мовлас дикка къа а хьийга лаьрхIа из болх вIаштIехьа баьккха хилар хьагойт цу кагийча бераша — къахьегамхоша каст-каста шойла вIаший деча къамаьлаша:

— Вай, воте (Мовлас) оасарде а Iомадаьд, балхах боалача пайдах а кхетадаьд.

— Оасар йистедаьлча ялат чуэцаш а Мовлийца хургда вай.

— Цунцара къастаргдац деша юха чудолхача дийнахьа мара...

Шоай къона дегаш гIоздаларах диза а долаш, уж къамаьлаш деш хул бераш.

Дика болх беш ба цу звеноцара Албаков Махьмад, Гадиев Джабраил, Горбаков, Евкуров, Хамхоев, Баркинхоев, кхыбараш.

Ше дикача хьокхамца беча балхаца берий дегаш-уйлаш нийсача новкъа яха харца Дугиев Мовлий вIаштIехьа даьннад, звенон берригача доакъашхошка хIара денна 150—170 процент нормаш кхоачашъяйта.

Саррахьа, болх йистебоалача хана, звенос баь болх лаьрхIа а лаьрхIе учетчика Газиковс оал:

— Тахан 5 гектар хьажкIий цIенъяй оаш оасарах, хIаьта хIаране 22—28 сом алапий а даьккхад оаш. Цо кхы тIа а дегаш гIоздоах берий.

Из болх дика вIаштIехьа а баьккха, шоай бераш къахьега Iомадарах шоашта а паччахьалкхенна а пайдане гIулакх цо кхоачашдарахи Мовлийна чIоагIа раьза болаш ба цу берий даьй.

КЪ. АЛИЕВ.

Хьайбаш Iангара даха ханнахьа кийчо е

Укх шера дика баьцаш тIаяьннай Первомайски районе. Цудухьа мел эшар долаш да района колхозашка хьайбаш Iангара даха шортта доакъар Iалашде.

ДIадахача шерарча опыто а дуккхача шерашкарча практико а хьахайтача тайпара хьайбаш Iангара даха а царгара дукхагIа пайда эца а торо хул уж мошача а гIожача а доакъаращцеи чулатта йIайхача моттигащцеи Iалашдарга хьажжаь.

Первомайски районе укх сахьате мела вIашагIбелла лелабу хьайбашта доакъар кийчдареи фермашта ремонт яреи болх. Эггара хьалха доакъар кийчде йолаеннача Ленина цIерахча колхозо а 25-ча июне 600 тонн мара кийчъяьяц силос, хIаьта Орджоникидзе цIерахча, «ДоттагIал» яхача колхозашка хIанз мара доакъар кийчде болабеннабац. «Заря» яхача колхозе дага а баьц из болх дIаболабе.

ХIанз латташ йола дика ха пайда ца эцаш дIаяхийта мегаргъяц, деррига низаш тIадахийта деза ший ханнахьа доакъар кийчдарна.

Хь. ТОМРИЕВ.

Комсомольски бригада оасар де яхай

Во лел Первомайски районерча колхозашка хьажкIашта оасар дара гIулакх. Цу гIулакха теркам а баь, из болх чехкагIа йисте ца боаккхе доккха зе хургда колхоза боахама а бахача наха а. Эггара во из болх лелабеш я «Заря» яха колхоз, хIана аьлча, цига къахьега нах кIезига ба. Цу колхозе из бехктокхамера болх во лел, аьнна шоашта дIахезача, районерча комсомольцаша чехка вIашагIъеллар 25 саг юкъе вола комсомольски бригада. Из бригада яхай «Заря» яхача колхоза хьажкIашта оасар де.

Комсомольцаша дика дIадоладаь гIулакх хьаллаца деза берригача районерча комсомольцаша а кагирхоша а.

А. ХАРСИЕВ,
комсомола Первомайски райкома секретарь.

«Карсни молот» яхача завода коллектив я Староюртовски совхоза кхаьча даьнна ялат сихах чудерздарна новкъостал деш. ЙIаьхий я цу совхоза ялатий аренаш. Кхехкаш ба укхаза дийнахь а бус а керда ялат чуэцара беркате болх.

Сурта тIа: «Красни молот» яхача завода шофер Шиянов элеваторе дIадахьа ялат хьаэцаш воалл.

Чуэцаш боахк ялат

Михо лестадеш латт кхаьча даьннача Гудермесски совхоза аргIерча кIи канаш. ЧIоагIа бехктокхаме ха я цар хIанз — сихагIа чуийца даккха дезаш да ялат. Цудухьа, сихбеннаб совхоза болхлой лоацдача хана ялат чудерзаде.

Эггара-хьалха кIа чуэца йоленнай нов. Андрей Михайлович Куприненко управляющи вола 1-гIа отделени. ДикагIа вола болхло ва, жатка машинист нов. Асаев Науразъ. Дуккхача хана комбайнаш тIеи жаткаш тIеи болх баьб цо. ХIара денна тIеххоачашъю цо балха нормаш. Цул тIехьабусаш бац механизатораш н.н. Артемов, Гриднев, Рябченко.

ХIара гектара тIара 17—20 центнер ялат доахк отделене.

Совхоза кхыйолча отделенешкара къахьегамхой а боахк сихбенна ялат чуэцаш. Укх лоацдача хана жаткаща 2518 гектари комбайнаща 700 гектари кIа хьекха даьннад. Комбайнераша Рябченкоси Гардузовси Рейси хIара дийнахьа цаI-ах норма кхоачаш а еш цхьан гектара тIара 105—110 пунт кIа доаккх.

Хьалха санна доацаш, цхьан даькъ тIа болх беш 3—4 комбайн я. Царех хIаранена хьакъоастадаь ден-буси лаьрхIа 30 гектар мулаш да. Уж цигара йистебоаллаше а вож мулаш кийча хул.

Совхоза механизатораша шоашта могар даьд комбайнашкара доаггIаше а ялат заготовительни пункташка кхухьаргдолаш. Цу гIулакхо чIоагIа аттача боаккх ялат чуэцара болх. Сихеи ца дойташи арара ялат чуийца даккхарна ден а бус а къахьегаш ба совхоза болхлой.

ВАСЮК.

„Ингушски“ совхоза дикагIа бола дояркаш

«Ингушски» совхоза 1-ча отделенен дояркаша дика кхоачашду шоашта хьалхашка латта декхараш.

Укх шера шура яккхар лакхдарал совгIа хьайбашта дIалуш дола доакъар а оттаяьча рационахи боарамахи мара лац дояркаша. Бахьан из долаш укх шера дукха хIама ца эшаш соахкарчул шозза дукхагIа яьккхай цу совхозо шура. ДикагIа болх беш ба цу отделенен коллективацара Бекова Мовли, Бекмурзоева Саци, Ахмадова Басрат иштта кхыбараш. Шоаш болх бе болабеннача хана денз, балха юкъе цхьа гIалат ца доалийташ, хьайбашка дика хьожаш царгара йоаккха шура лакхъеш къахьег цар.

Бекова Мовли ше деттача доаханга хьожаш хул денна а бийсанна а. Ше бетташ болча 13 Iаттагара цо хIара денна йоаккха шура 155 литрал кIезигагIа хилац.

Сурта тIа: «Ингушски» совхоза 1-ча отделенен дикагIа йола доярка Бекова Мовли етт бетташ йоал.

Плиев Идриса тексти сурти.

Боккха пайда луш йола фермаш

Грозненски района 1-ча Мая цIерахча колхоза хьайбай а коатIарча оалхазарий а фермаш я. Деррига балхаш: доакъар дуллалга, хий моладелга, базаш цIенъелга механизмашца ду цига. Уж гIулакхаш дика тоадаь хиларга хьажжа боккха пайда эц колхозо хьайбашкара. Укх тIеххьарча хана дерригача деттача доахангара ден-буси йоаккха шура 5 эзар литрал совгIа хул колхозе. Къаьстта шоай болх дика лелабеш хьабоагIа дояркаш нн. Зверева, Никифорова, Тюгулева, Токарева, кхыбараш. Цар ден-буси хIара беттача Iаттагара 13—15 литр шура йоакх.

Иштта дика лелабу шоай болх жа леладечар а. 90 процент совгIа жа лерган 10 эзар килограмм совгIа паччахьалкхенна тха дIаденнеи баьннаб уж хIанзлехьа а. Царел тIехьа биса безам болаш бац хьакхарчийи. коатIарча оалхазарийи ферми болхлой а. КоатIарча оалхазарий ферман болхлоша тIаийца декхар дар, 130 фуъ хIара котама лаьрхIа дIадала аьнна, 6 бетта ца дIаденнад 66—68 фуъ хIара котама сиха.

Боахама эггара пайдане а дарегI а дар, хьакхарч лелаяр долга а ховш, цигара болх дика тоабаьб хьакхарчий ферман болхлоша. Цудухьа цар укх тIехьарча бетташка паччахьалкхенна дIа а деннад, базар тIа дехка а дехкад 263 центнер совгIа хьакхий дулх. Иштта дика тоабаь лелабеча балхо колхоза боккха пайда лу.

ВИСАНГИРЕЕВ.

Кхашлеладераштa новкъостал ду боккхийча наха

«Шалински» яхача совхоза 6-ча отделене 52 болхло ва хьажкIашта оасар деш. 200 гектар хьажкIаш я цар гIулакх дераш. Цкъара оасар даь а баьнна шозлагIа оасар деш ба уж. 26-тIа июнь тIаккхоачаш 40 гектар хьажкIашта шозлагIа оасар даь даьлар. ДукхагIа болча болхлоша нормаш тIеххоачашъю. Шишша норма кхоачашъю Мадаева Маймонта звеноцарча болхлоша Мадаева Написата, Синбаргиева Алубас, Халидова Асмаас, Гисаева Марусе, кхыбараша.

Дика новкъостал ду цу бригаданна ха яхача боккхийча наха Мадаев Адама, Мадаев IабдулвахIида, Саслaмбеков Iабдулкалима, Абдулвазапов Iаьлас, Джамбеков Бексолта, дуккха кхыбараша. Района тикана бийсан ха деш вола воккха саг Юнусов Нурдин 1 гектар хьажкIий дIа ийцаь оасардаь а ваьнна вокхарна новкъостал деш ва хIанз.

Боккхийча наха шоаш оасар дарал совгIа, хьажкIашта гIулакх дара бокъонаш хьех къонача болхлошта.

Наьсарен района «Октябра 40 шу» яхача совхоза Наьсар-Кертерча отделенен къахьегамхой совхозе эггара хьалха йисттебаьннаб хьажкIашта оасар даь. ХIанз Долакха-юртарча отделенена вежарий новкъостал деш ба уж.

Сурта тIа: Наьсар-Кертера болхлой Долакха-юртарча отделенена новкъостала баьхкаб. З. Даурбекова сурт.

Химех йола Ерригсоюзни совещани

СССР-а Министрий совета Паччахьалкхен комитетои ВЛКСМ ЦК-си Москве вIашагIтехача химех йолча Ерригсоюзни совещане яха хинна вай республикера делегаци цIаккхаьчай. Нохч-ГIалгIай республикан делегацена юкъе бар, ВЛКСМ обкома отдела заведующи А. Космина, къона инженер, №-15 ойлча цеха начальник Нона Глазунова, химзавода комсомола комитета секретарь Федор Кирмасов. Совещане доклад йир СССР Министрий Совета паччахьалкхен химех йолча комитета председатело нов. С. М. Тихомировс. Цо дийцар, ССКП ЦК майски пленума соцам кхоачашбарах дола комсомольски организацей декхараш. Докладчико белгалдаьккхар партен майски пленумо химически промышленность дегIайоалае оттаяьраш йоккхий перспективаш хилар, Грознен химзаводо болх дика беш а Нохч-ГIалгIай республике хими чехка дегIадоагIаш а хилар. Белгалбаьхар грозненски химзавода дикагIа бола болхлой, хIаьта Грознерча химикаша санна партес хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашде берригача мехка кагирхой тIа а хьийхар.

Вай республикерча делегаташта йоккха дега гIоз хиннай шоай завода коллективо хоастае мегаргйолаш дика болх барах. Цхьабакъда, цу гIулакхо кхы а чIоагIагIа къахьеги, тахан шоаш яьккха сийле дIа а ца хецаш химически промышленность дегIайоалаяра программа сихъяь кхоачашъеи декхарийла бу вай республикан кагирхой.

Совещани йолаеннача шоллагIча дийнахь Москвани областеи химически промышленноста предприятей балхашка хьежаб делегаташ. Нохч-ГIалгIай республикан делегаташта Воскресенски химкомбината а Московски шинай завода а балхаш дайзад.

Совещане хиннача делегаташа деча къамаьлаша хьахьекхад ССКП ЦК майски пленума соцам ма хулла сихагIа кхоачашбе уж гIерталга.

Совещани чакхйоаллаш, къамаьл даьча ВЛКСМ ЦК хьалхарча секретара нов. В. Н. Семичастне берригача комсомольцашкеи кагирхошкеи кхайкарал дир, — йоах вай делегаташа — химически промышленность дегIайоалаяра декхараш сихагIа кхоачашде.

Совещанера цIабаьхкача делегаташа вай республикерча кагирхошта дувц, совещанес мехкарча кагирхошта хьалхашка оттадаь декхараш.

А. ПУХОВИЦКИЙ.

Кхетама болх дика леларо производствон болх тоабу

Орден лелаеча Грозненски нефтеперерабатывающи завода коллективо ах шера йола план ханал хьалха кхоачаш а еш планал совгIа дуккха тоннаш мехкдаьттан сийрда продукташ арахийцай.

Ханал дуккха хьалха кхоачашйир ах шера йола план 1-чеи 3-чеи цехий коллективаша. 1-ча цеха коллективо (начальник нов. А. П. Белячков), июнь бутт чакхбалалехьа цу бетта план кхоачаш а яь июль бетта чотах ялх эшелон мехкдаьттан сийрда продукташ (8 бIаь тонн тайп-тайпара даьтташ, 9 бIаь тонн нефтебитум), еннай Даьхенна. Кхычарел хьалха латт цу цеха № 7 йолча установкан комсомольско-кагирхой коллектив (начальник нов. А. С. Сапон). Установкан технологаша июнь бетта планал совгIа 1 эзар тонн парафинисти дестилат арахийцар.

— Тха установкерча къонача технологаша, хьа тIа доагIача дезача дений: Ленински комсомола 40 шу дизара, Грозне бIаь дийнахьа тIом хинна 40 шу дизара, Грознен 140 шу дизара сийна производственни керда коталонаш яха лаьрхIад,—йоах установкан начальника нов. А. С. Сапона. Дика болх бу Шамардин Виктора, Жуков Федора, Бурленко Ивана, Зеленко Дмитре, Петросов Сергея комсомольций сменаша.

Белгалъяьнна къахьегаш я № 4 йолча цехерча инженера Мурдаев Махьмуда смена. Нов. Мельчиков начальник волча установкан коллективо арахецача продукцех шийх дIабода мах лохбар бахьан долаш 400 эзар сом ахча, эзараш тоннаш пар, итт эзараш киловатт сахьат электроэнерги кходаьд.

Завода цехаша, установкаша план кхоачашъярца дика дакъа лоац механически мастерскен коллективо. Установканна, насоса ремонт цар дика а сиха а ярга хьажжа хул ерригача заводо план кхоачашъяр.

Дуккхача токараша, слесараша хадданза 130—140 процент кхоачашъю дийнахьа йола нормаш. Царех ва, токарь-комсомолец Бериков Борис. Цхьан минута сецаьяц слесаро нов. Ражбаровс лелаеча установкаех цхьаккха а. Ремонт еча дика болх бу слесараша Тимофей Игнатьевич Абрамовс, коммуниста Лазарев Василе.

Ремонтни слесараш, Ражбарови Одинцеви дикагIа бола производственникаш хинна а ца Iеш иштта дикагIа бола рационализатораш а ба. Дукха ха йоаццаш производстванна боккха пайда а болаш, шишша предложени еннай цар.

Заводо доаха лаккхара хьокхамаш наха юкъера политически кхетама болх дика оттабарца дувзаденна да. Завода цехашка ший хан-ханахьа газеташи, тайп-тайпарча темашта лекцеши еш, докладаш ю. Лекцеш еш партен райкома лектораша йийша а ца Iеш, завода специалисташа а.

Грознен 140 шу дизареи, Грозне 100 дийнахьа тIом лаьтта 40 шу дизареи деношта накъа яха кийчлуш я хIанз завода коллектив. Грозне 100 дийнахьа хиннача тIем тIа дакъа лаьцача н.н. Шестаковси Бессоновси Грознен пролетариато турпале лоаттабаьча тIемах лекцеш ешаргъя, сменни инженеро нов. Мурдаев Махьмуда нохчийи гIалгIайи къамаша Къилбаседан Кавказе советски Iаьдал оттадеш доккха дакъа лацара хьакъехьа къамаьл дергда.

Завода кхаь а библиотеке кийчдергда «Грознен 140 шу» «БIаь дийнахьа хинна турпала тIом» «Шозза орден енна Грозни» яха стендаш. Цул совгIа юрта боахама болхлоша республикан торо дикагIа хилийтара духьа къовсам лоаттабар гойташ дола аьлбом а кийчду.

Н. ГЛУХОВ.

Юха а Грозне

Соахка аькки тха творчески коллектив Грознера цIа йодача хана зрителаша дийцар театра гастролех шоашта хетар, хIаьта цIаькха тхоца вIашагIкхета шоай безам болга гуча а даьккхар цар. ХIанз тхо юха а Грозне кхаьчад.

Тха театро тIеххьарча шерашка дуккхаза а увттаяьй советски композиторий произведенеш. Мехка эггара хьалхагIа оттайир Куйбышевски театро Г. Крейтнера «Таня» яха опера а, хIаьта В. Шебалина «Укрощение строптивой» яха опера а. Кхыча театраща оаха хьийкхар операш Т. Хренникова «В бурю», Д. Френкеля «Угрюм-река». балеташ К. Караева «Семь красавиц», И. Морозова «Доктор Айболит», музыкальни комедеш И. Дунаевске «Белая акация», Ю. Милютина «Поцелуй Чаниты».

Къаьстта хьинаре къахьийгар театро соахка, юбилейни шера, советий Iаьдала шовзткъа шу даларна хетаяь йола советски композиторий произведенеш увттаеш. Цхьан шера театро оттайир кхо опереи цхьа музыкальни комедии.

Мамогга дукхагIа увттае гIерт тхо советски авторий произведенеш, цхьабакъда, хIанз а кIезига хьувкх театро таханарча деноех йола произведенеш. Укх шера 28 июне арабаьннача ССКП ЦК соцамо гучабоаккхаргба композиторий а артистий а керда низ: цу соцама йоакхо кхетаяьй берригача искусствон деятелаша. Хьежаш хургда вай таханара вай коталонаш нийса ювцаргйолча лакхача художественни боарамах йолча операшка, балеташка, музыкальни комедешка.

Массехк дош ала безам бар са тха театро Грозне хьокхаргйолча цхьайолча произведенеех.

Тха гастрольни афиша тIа йолча 15 спектакла юкъе я Шекспира комеден сюжетах язъяь «Укрощение строптивой» яха В. Шебалина опера (А. Гозенпуда либретто). Къаьгта цIена мелодика, кхетаме гармонически мотт бола из талантливи произведени тIехь-тIехьагIа дукхагIа тIаэц зрителаша. Сийлахь-боккхача Октябра 40 шу даларна хетаяьча Ерригсоюзни театрийи музыкальни коллективайи фестивала хьалхарча туре «Укрощение строптивой» яха спектакль чIоагIа дика могаьяр: РСФСР-а культуран Министерствоси Ерригроссийски театральни обществоси сийлен грамота елар театра коллектива.

Эрсий композиторий операх театро хьувкхаргъя П. И. Чайковске «Черевички», Н. А. Римский-Корсакова «Царская невеста», хIаьта А. С. Даргомыжске «Русалка».

Боккъонца халкъан юмор юкъе а йолаш, сакъердаме йола «Черевички» яха Чайковске комико-фантастически опера оттаяьй режиссера А. С. Пикара. оформлени яьй художнико Б. М. Эрбштейна.

Эрсий композиторо Римский-Корсаковс советски зрителашта чIоагIа езаш йола дукха башха дика йола операш язъяьй. Масала, «Царская невеста» яха цун опера — эрсий музыкальни классикан боккъонца йола шедевр я. КIоарга драматизм, цIена, кхетаме, безаме музыка, къаьгта хоалуш сценически моттигаш йола из опера массаза а езаш хиннай зрителашта. Тха театро «Царская невеста» увттаю итт шу совгIа ха яьннай.

Малхбузен классиках театро хьокхаргья, соахка санна, Дж. Верди «Травиата» а Л. Делиба «Лакме» а яха операш, хIаьта Грозненна керда йола спектаклеш Дж. Верди «Риголетто» а, Дж. Пуччини «Богема» а.

Тайп-тайпара хургья театра гастролешка балетни репертуар а. Цунна юкъе йоагIа, П. И. Чайковске ши балет «Лебединое озеро», «Спящая красавица». Царех хьалхараяр чIоагIа дукха езаенна яр грозненцашта соахкарча гастролешка, «Спящая красавица» театро укх шера хьалхара хьокх Грозне. Шеко яц эрсий искусствон из шиъ шедевр зрителашта чIоагIа езалургхиларах.

Шин балетах — А. Адана «Жизель» а, А. Аренске «Египетские ночи» а — латтача спектаклес йовзийт зрителашта шоай стилех а сценически белгалонех а тайп-тайпара а йолаш, шоай чулоацамах вIашагIкхийтта йола шиъ произведени. Уж оттаяьча Н. В. Даниловас, эрсий хореографен гIорбаьннача говзанчий М. Петипа а М. Фокина а балхаш юхаметтаоттадеш, ший тайпара керда а оригинальни а кхетам беннаб цу произведенешта.

Грозненцашта хьалхагIа бIаргайовза я «Голубой Дунай» яха спектакль а. РСФСР-а искусствай заслуженни деятель волча ленинградски дирижеро Е. Корнблита а либреттиста Н. Волковс а «валсий паччахь» волча Иоатан Штрауса произведеней ларда тIа оттаяьй из башха дика йола балет. Кердача балето дувц талантливи композиторах Францахи цун тешшамерча доттагIчох Аннахи, хIаьта царна духьал эттача халхархочох Францискахи. ГIоръяьнна дика йола И. Штрауса вальсаш, полькаш, кхыдола халхараш шортта да кердача балета юкъе.

Соахка санна, укх шера а гастрольни афишана юкъе я музыкальни комедеш: И. Дунаевске «Белая акация», И. Штрауса «Летучая мышь», хIаьта керда спектакль Милютина «Поцелуй Чаниты». Цу спектаклен (режиссер РСФСР-а заслуженни артист Д. В. Камерницкий) дукхагIа йола кертера партеш дIахьу къонача артисташа. Латино-Американски мехкех цхьанне студенташ Деригдунен фестивале бахкар дувцаш йола безаме а хоза а йола из оперетта оаха хержай Ленински комсомола 40 шу даларна хетаяьча Ерригсоюзни театрий смотре кхокха.

Ерригача музыкальни комедей халхараш театра балетмейстеро А. А. Ильницке оттадаьд.

Грозне гастролешка тха коллективо спектаклешца концерташ а увттадергда, хIаьта артисташ болхлойи, интеллигенции, дешаш бола кагирхойи болча хьоашалха баха а хургба.

А. САДКОВОЙ,
операни балетеи Куйбышевски театра директор.

„Нохч-ГIалгIай Совнархоза вестника“ шоллагIа номер

«Нохч-ГIалгIай совнархоза вестника» шоллагIа номер араяьннай. Журнала тIа кепатеха я, производствaн экономикеи болх вIашагIболлари дувцаш а, керда техникеи прогрессивни технологии балха юкъе йоалаяр дувцаш а йола, промышленностани гIишлонии тайп-тайпарча отраслей болхлоша язъяь статьяш.

Номер йолалу, химически Iилмай доктора, профессора А. З. Дорогочинске язъяьча «Махулла дегIайоалае Нохч-ГIалгIай нефтехимически промышленность», яхача статьяца. Грозненски химически завода кертерча инженера нов. А. П. Литвина язъяьча статья тIа дувц, грознерча химикий толамаши предприяти дIахо дегIаяра гIулакхаши.

Номера тIа кепатеха я иштта: совнархоза мехкдаьтта доаккхачеи газовии промышленноста управленен начальника нов. Н. З. Качлишвиле—Карабулакерчеи Ачалкхерчеи мехкдаьттан скважинай балха юкъе кIезига габарит йола конструкцеш яхьара итогех, аьнна язъяь статья, ГрозНИИ Iилман болхлой н.н. М. М. Уманскеи Н. И. Титовайи — тIоаш гидравлически методаца дохадарахи цу методо луш бола пайда лакхбара гIулакххехи йола статья, Е. К. Мачинске язъяь — гIишлонашта эша оатхалаш кийчъеча пайда эцар, яха статья, инженера А. С. Мамврийске язъяь—насосно-компрессорни турбаш дIа тIахьувзаеши хьахьувзаеши болча балха механизаци ярах йола статья, иштта кхыйола материалаш. Кепатеха я, инженераша н.н. Г. Д. Ряузовси О. И. Бездробнеи, Г. И. Немухинеи язъяь «нефтяникашта керда машинаш» яха подборка. Цу тIа ювц «Красный молот» яхача заводо хьаеш йола керда, хIанзалца хиннарел дикагIа йола нефтяной оборудовани. Сакъердаме массехк материал я «производстван новаторий хьалха латтарий опытах» яхача раздела тIа. Цу тIа ювц, слесара В. И. Петрова конструкцех хьаяь пружинаш деш йола хоза станок, хIаьта, Грозненски ацетонови завода электромонтера нов. Ф. Ф. Овчинниковс кийчъяь, компрессорни станцега автоматически болх байтара схема. Кепатеха я, «Грознефтезаводстрой» 4-ча СМУ штукатурий бригадира н. Ф. К. Кутыревс ший опыт ювца статья.

Журнала тIа кепатехай совнархозеи Нохч-ГIалгIай экономически административни района кхыча предприятейи болхлой хоамашта, иштта вай мехкарча кхыча совнархозий балхашта.

Мартеновски пишкашта металлом

Грозненски нефтеперерабатывающи заводерча комсомольцашеи кагирхошеи социалистически яхье а этта, производственни планаш кхоачашъярнеи реагенташ кхоярнеи, чIоагIа къовсам лоаттабу. Кхы мел дола декхараш кхоачашдар ше долаш, цар лаьдхIад 150 тонн металлом гулъе. Из декхар толамца кхоачашду цар. Шоаш балхара мукъа болча хана къонача нефтепереработчикаша воскресникаш а деш 100 тонн металлом гулъяьй.

Къаьстта дикача балхаца белгалбаьнна ба Бортникова Александра, Глазнева Анна, Супрун Виктор, Подколзин Николай, Лазарев Алексей, иштта кхыбараш.

Духхьал цхьан 6-ча цеха комсомольцашеи кагирхошеи 40 тонн металлом гулъяьй. Вай мехкарча мартеновски пишкашта эшаш йола металлом гулъяра болх дика вIашагIболлар бахьан, ВЛКСМ обкомо цу цеха комсорг волча Татаринков Валентина мах бола совгIат деннад.

Металлом дIаенна хьайщача ахчах 6-ча цеха комсомольцашеи кагирхошеи проигрыватель ийцай, хIаьта 4-ча цеха къона технологаш вIашагI а кхийтта, цхьана театреи туристски базаца экскурсеи гIоргба.

Ленински комсомола 40 шу дуза ха хIатIакхоачача хана металлом гулъе аьнна шоаш тIаийца декхараш тIеххоачашде лаьрхIад завода комсомольцашеи кагирхошеи.

Н. ГЛУХОВ.

Вошал долча мехкашка

Венгренеи ГДР-аи юкъера торгови соглашени

Будапешт. Венгерски Халкъа Республиканнеи Германски Демократически республиканнеи юкъе товараш дохкар-эцар шердара хьакъехьа хинна переговораш, 1958 шера товараш дохкар-эцарах а царех маьхаш теларах а долча протокола кулгаш яздарца чакхдаьлар укхаза.

Протоколага хьежача вIаший дIахьа дохкача товарий боарам 32,1 процент дукхагIа хул. Германски Демократически Республикас Венгрега дохкаргда промышленни товараш, химически промышленностен продукци, легковойи грузовойи автомашинаш и. кх. дI. Венгрес ГДР-га дохкаргда текстильни промышленностен товараш, телевизораш, радиоприемникаш.

(ТАСС).

Манголе халкъа Iаьдал латтача 37 шера чухь

УЛАН-БАТОР. 2 июле. (ТАСС). Халкъа революци яьнна 11 июле 37 шу дузаш хилар чIоагIа дог гIоздаларца дезде кийчлуш да монгольски халкъ. Цу дезача денна накъа болх къахьегамхой балхаш тIа керда толамаш дахарца, Монгольски халкъа-революционни партен XIII съезда решенеш толамца кхоачашъяр духьа дIахо а социалистически ях1 йоаржаярца.

Социализм хьалъеш мехко доаха толамаш хьахьокхаш дола бакъдараш дувцаш редакционни статья араяьккхай тахан «Унен» яхача газето. Статья тIа белгалду, халкъа Iаьдал латтача шерашка хIанзара промышленность йилла хилар, юрта боахам толамца социалистически хьисапеца эрга боаккхаш хилар. ДIадахача 37 шера чухь хьахиннад мехкдаьттан, энергетически, горнорудни, кIоран, промышленность, хьайбашкара йоалача продукташта переработка еш йола предприятеш санна дола производствон доакъош. ХIанз мехка арахецаш йолча ерригача продукцех 51 процент езача промышленностен даькъа да. Алхха тIеххьарча пхе шера чухь промышленностен продукцен валови боарам 69 процент дегIабенаб. Шоззеи ахаззеи дукхагIа хиннад доахан халкъа Iаьдал латтача шерашка. Дерригача доахах 25 процент социалистически секторе да хIанз.

Культурни революци хиннай мехка. Каьхат-мотт ца хар кхийнача наха юкъера дIадаьккхад. ЧIоагIа балхаш чакхдаьхад халкъа унахцIено лораяра гIулакха а. Юккъерча лоархIамах шера шишша процент хулаш тIехьарча пхе шера чухь бийбаб баха нах хIаьта цу юкъа балар пхезза кIезигагIа хиннад.

Монгольски Халкъа Республика дегIаяра истори, белгалду статья тIа, тIехьа диса мехкаш котъяьннача хьалха латтача мехкашкарча пролетариата новкъосталца социалистически стройга даха а дегIаахара къаьсттача латIашка гIолла — коммунизманга даха а йиш я, капиталистически тайпара дегIаахар, юстара а дита, аьнна сийлахь-воккхача Ленина баь кIоргтача хьаькъалера хьехам къаьгга бакъбеш хилар да.

Халкъа Польшера керда гIишлонаш

ВАРШАВА. Халкъа Польше керда гIишлонаш хьалъеча керд-керда йоккхий производственни объекташ балхаш де йоалу. Дукха ха йоацаш польски металлурген гигант йолча В. И. Ленина цIерахча комбината строителаша болх бе йолаялийтай 6-гIа коксови батарей. Цу заводо укх шера мехка халкъа бозахаманна лургба 1.750 эзар тонн металлургически кокс. ХIанз Польше йолчарех эггара йоккхагIа комбината кхоалагIа доменни пийшк хьалъяь яьннай. Монтаж йисте йоалаш латт 7-гIча мартеновски пийшки листах долча аьшка шийла обработка еш йола йоккха прокатни стани.

Сихъяь Варшаве хьалъеш латт дикагIча болатий металлургически завод. ХIанз керттера балхаш ду гIишло хьалъечеи болат лоаладеча цеха оборудованена монтаж еши.

Силезе уллача Кендзежин яхача города районе керда электростанци хьалъе балхаш доладаьд. Кендзежинерча химически комбината а цу промышленни районерча кхыча предприятешта хIанз а промышленни ток луш йола 2 турбоагрегат болх бе йолаялийтай строителаша дукха ха йоацаш.

ТIеххьарча хана керда объекташ болх бе йолаялийтай Освенцимерча химически комбинате, Нижни Силезерча дукккхача электростанцешка, хIаьта иштта кхыча йоккхийча мехка кердача гIишлонашка а.

Министрий Совете

Дукккхача актаехи цхьан актахи латтача дикагIа долча пьесашта а дукккхача наха долча илешта а конкурс йирах

Республикан театраш оригинальни драматургеца Iалашдар духьа а, хIаьта иштта художественни самодеятельностанна репертуар оттаяр духьа а соцам баьб Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совето.

Укх шера 1/VII денз 31/XII кхаччалца дукккхача актаехи цхьан актахи латтача пьесашта а дукккхача наха долча илешта а конкурс дIахкайкае мукъабеннаб НГIАССР культуран Министерствона.

Культуран Министерствон хьалчуенна конкурса Положении жюрии чIоагIъяьй.

Дукккхача актаехи цхьан актахи латтача дикагIа долча пьесашта а дукккхача наха долча илешта а йолча конкурса

ПОЛОЖЕНИ

1. 1958 шера 1-гIча июлера денз 31 декабре кхаччалца цхьан турах хул конкурс.

2. Конкурсе дакъалаца йиш я СССР Советски Писателий Союза членийи СССР композиторий Союза членийи санна, болалуш болча авторий а, литературни объединеней, кружокай члений а, и. кх. дI.

3. Конкурсе дIайийо печата тIа араяланзеи сцене оттайинзеи йола а, хIаьта иштта телевизорашкеи радиошкеи гIолла ешанза а йола дукккхача актаехи цхьан актахи латта пьесаш, тайп-тайпарча жанрех латта дукккхача наха дола илеш (музыка а дешаш а).

4. ДикагIа йола дукккхача актаехи цхьан актахи латта пьесаш а дукккхача наха дола илеш а яздара премеш оттаю:

Дукха акташ йолча пьесана:

Хьалхара преми — 10.000 сом.
ШоллагIа ши преми — хIараяр 5.000 сом.
КхоалагIа ши преми — хIараяр 3.000 сом.

Цхьан актах латтача пьесана:

Хьалхара преми — 3.000 сом.
ШоллагIа ши преми — хIараяр 2.000 сом.
КхоалагIа ши преми — хIараяр 1.000 сом.

Дукккхача наха долча илена:

(музыках)

Хьалхара преми — 3.000 сом.
ШоллагIа ши преми — хIараяр 2.000 сом.

Дукккхача наха долча илена:

(дешаех)

Хьалхара преми — 3.000 сом.
ШоллагIа ши преми — хIараяр 2.000 сом.

5. Автораша дIачулуш йола рукописаш девиз а тIайолаш хила еза. Рукописаца хила беза конверт, автора тайпан цIий адреси тIадола каьхат чу а доаллаш.

Конкурсе йохьийташ йола рукописаш машинкаца печать а теха, цхьан экземплярах хила деза, СССР халкъий моллагIча цхьан къаман меттала яздаьи эрсий, е нохчий, гIалгIай меттала яьккха перевод (стихотворени произведенешта подстрочни перевод) шийца йолаши.

Конкурсе дIачуенна рукописаш автораште юхалац.

Конкурса жюре решени газеташ тIа арайоаккхаргья.

Конкурса жюрега йохьийташ йола произведенеш укх адресах яхьийта еза:

т. Грозный, Гвардейская 103, конкурса жюри.

Йоакхо яц болх беча наьха

Массехк моттиге хина ехка колонкаш йоакх Навсарен районерча Долакха-юрта. Цхьабакъда, колонкаш йоахкилга мара цар беш болх-м бац. Дийнахьа, цхьайолча хана доагIа крантех хий, дукхагIча хана доацаш хул.

Юртара кхалнах Iуйрийна сецца гIайтте гаьнарча кхашка оасара а, кхыча моттигашка а балха болх. Сайрийна баьд йийрзача мара цIабагIац. ЦIабаьхкачул тIехьагIа гIалмий тIа а бахе цитара 1,5—2 километр йолча урхенах хий тIадаккха дезаш хул уж. Отделенен керттера болх дIахьош болча кхалнаха хала да, дийнахьа сарралца балхаш тIа хинначул тIехьагIа сайрийна цIагIа эша гIулакхаш де а, атагIара хий тIадаха а. Массехказза совхоза собранешка дувцаш а тоадерггда яхаш а хиннад Долакха-юртарча хин гIулакх. Цхьабакъда, дийцачара кхы дIахо ца доалаш латт из хIанзалца.

Ала дезаш да, духхьал цу водопровода балхага хьожаш, кхы дIахо болх а боацаш нах совхозе хилар. Уж фу деш ба, водопроводо боаррамах, наха эшшача тайпара болх хIана бац хьожаш яц совхоза администраци а, къаьстта цу балхага хьажа декхарийла вола «Октябра 40 шу» яхача совхоза директора заместитель нов. Хаутиев а.

Цу тайпарча «лоадам боацча» гIулакхаша юхатетт болх, хIана аьлча, болх баь цIабаьхкачул тIехьагIа са лаIарга хьажжа мара шоллагIча дийнахьа болх булац къахьегамхошта. ТIехьа ца а тетташ цу гIулакхага хьажеи, совхоза водопроводчикашка шоай болх тоабайтеи беза совхоза дирекцес.

Д. ХАКИМОВ.

Клуб дукхагIа йолча хана къайла я

Первомайски районерча Оалкам яхача юрта я 70 совгIа сага Iоха моттиг а йолаш клуб. Цхьабакъда, из клуб дукхагIа йолча хана къайла хул. Ши бутт совгIа ха я цига кино ца хьокха. ХIаний клуб къайла, аьнна шийга хаттар дича клуба заведующес нов. Алиев Махьмада, жоп лу: «Клуб цIи ялар кхерам болаш хиларах районерча пожарни инспекцес бокъо лац цига кино хьокха.

Клуба заведующи а юртсовета председатель а района культотдел а декхарийла я юрта бахача наьха балхах, шоаш мукъаболча хана кинога хьажа а иштта салаIа а йиш хургйолаш чехка клуба болх дIаболабалийта.

РАЖАПОВ.

Вагонашта ремонтъераша шоай декхараш кхоачашду

Грозне «бIаь дийнахьа тIом» хинна 40 шуи Грозни йилла 140 шуи дизар а, укх шерара Машин-наькъахой ди а дикача къахьегамца белгалдаккхара духьа социалистически декхараш тIайийцад Грознерча вагонашта ремонт еча участкан коллективо.

Цу коллективо дош деннад машин-наькъахой ди белгалдоаккхаш вагонашта шера лаьрхIа ремонт яра ворхI бетта план ханал 6 ди хьалха, 25 июле, кхоачашъеи, контейнерашта ремонт яра 7 бетта план 8-ча июле кхоачашъеи, хIаьта планал совгIа 50 вагони 59 чархаши, 1030 воздухораспределитель тоаеи. Цул совгIа 189 тонн металлом гулъеи из дIаялеи лаьрхIад коллективо.

Дукха ба коллектива юкъе шоай декхараш тIеккхоачащдеш бола болхлой. Иштта дукха ба коллективаца рационализатораш а. Къаьстта укх шера рационализацеца дика дакъа лоац коллективацарча кхалнаха. Аппаратчица йолча Выхлянцевас каустически сода кегаду приспособлени е предложени еннай. Цо 1,8 эзар сома пайда бу цхьан шера. Иштта дика предложени елар электромонтер йолча А. И. Михайловас.

Контейнераш тоаяра болх, укх шера духхьашка бу тха коллективо. Бакъда из дика Iомабаь а ца Iеш цхьацца йола эргалонаш яьй цу кердача балхаца а. Дроздовс еннача предложене шера 3,5 эзар сома пайда лу. ХьалхагIа юкъера цхьа улг хувца дезаш хилча, ялх-ворхI улг каг а дийя уж хувца дезар. Плотника Дроздовс юкъера цхьа улги кагий хьастамаши хьадоахаш бола зIамига мIара бир. ХIанз материал а кхою, болх сихагIа а лел.

Дика предложени елар электромонтера А. Меркуловс. Вагоний чархашка а соанашка а хьалха дефектоскопаца ийккха йий хьожаш хилча чархаши сонаши кара тетта езаш а, болхло лозавара кхерам болаш а хулар. А. Меркуловс яьча кердача дефектоскопаца из гIулакх сихагIа ца дой а, болхлошта дикка аттагIеи кхерам боацаши кхоачашду. Къаьнача шлангаех паровой рукаваш (пхьешаш) де предложени елар слесара В. И. Ивановс. Цу предложене 2 эзар сома пайда лу цхьан шера. Инженераша В. В. Маргревеи М. Г. Инасаридзеси пайдана йоацча, тишача цистернех «вакуум сборникаш» яха яьш де, аьнна еннача предложене 17,5 эзар сома пайда лу цхьан шера. Укх шера хьалхарча ах шера 60 рационализаторски предложени производствана юкъе йоалайир участке. Царех 45 эзар сома пайда боал пачхьалкхенна. Рационализаторски коллектив вIашагIйоллаш, хIара денна болхлошца беседаш еш, хьехам луш, «Вагонник» яха пенгазета тIа къахьийгар инженераша М. В. Терсиотевас, М. А. Каминске, В. И. Бахтиговс, кхыбараша.

Ах шера йола план тIеххкоачашъяьй коллективо. Планал совгIа 361 цистерна йилаь цIенъяьй, 59 контейнера а 57 вагона а шера йола ремонт яьй. Вагона ремонт е еза ха планах 8 сахьат йолча, из 7 сахьатага кхоачаяьй.

Г. ПРУДНИКОВ,
Грозненски вагоний участкан месткома председатель.

«ПОРТНИХА»

С. Абубакарова фотоэтюд.

Студентий практика

ХIара шерра-шера вай мехкарча ВУЗ-ашкара (Лакхехьарча дешара заведенешкара) студенташ ух «Красный молот» яхача заводе производственни практиках.

ВУЗ-ий дешара программана юкъе лоархIамегIа йола раздел я, производственни практика. Заводе студенташта довз цехий, станокий балхаш, социалистически обществон рузкъа хьадеш болча советски наха доаха толамаш. Цул совгIа цар Iомаду производствах болх вIашагIболлара гIулакхаш, иштта техника а, советски предприятей кхыдола балхаш а.

Цудухьа, массаза а дикагIа бола инженерно-технически болхлой оттабу завода хьалхле лелаераша цар практика чакхъяллалца студенташца болх бе.

28 июне Нохч-ГIалгIай педагогически института 20 студентои 30 июне Грозненски мехкдаьттан института 50 студентои шоай производственни практика чакхъяьккхар заводе.

ХIанз, Московски мехкдаьттан институтереи Баумана цIерахча Московски лакхехьарча технически училищереи 27 студент ва заводе практика чакхйоаккхаш.

И. МАЙОРОВ.

Укхаза дика тег барзкъаш

1-ча горпромкомбината я, № 4 йола ателье мод. Цу ателье чу болх беш 15 мастер ва. Дахача ах шера план 139 процент кхоачашъяьй цу ателье коллективо. Масса а долча тайпара кхалнаьха а маIача наьха а барзкъаш тег цар. Кхалнаьха барзкъаш дика тегаш а хьадоахаш а я Хаматханова Марем. ХIара бетта йола план 120—125 процент кхоачашъю цо. Ше беш бола болх тIехдика беши, дика барзкъаш тегаши я Ряшенцева Римма. Цхьаккха бутт дIабодац 120 процент план цо кхоачаш ца еш. МаIача наьха барзкъаш дика хьадоахаш а хьалтегаш а ва Погосов Владимир.

Ателье заведующи а закройщик а йола Мальсагова Оардхой Аза дукха ха йоацаш горпромкомбината моттигерча промышленностан Куйбышевски институте курсашка яхийтачара дийша а яьнна цIаенай. Барзкъаш тегарахи дахарахи ше цига Iомадаьр шийцарча болхлошта дIа а хьех, ший балхаца а лела ду цо.

Ательен коллективо къовсам лоаттабу тIайоагIача хана кхы а дикагIа болх барна, бахача наха эша хIамаш дукхагIа а дикагIа а арахецарна.

Р. МАРХИЕВА.

Советски кагирхоехи комсомольцехи дикагIа йола цхьан актан пьеса язъяра конкурс

ВЛКСМ-а 40 шу далара сийна советски кагирхоштеи, комсомолан хетадаь дола произведенеш яздарна советски писателаши, литературни объединенеши, кружокаши, болалуш бола автораши юкъе бахьар духьа ВЛКСМ-а ЦК-си, Культуран Министерствоси, СССР-а писателий Союзои ЕрригсоЮзни конкурс кхайкаяьй. Конкурс хургйолаш я шин турах. Хьалхарча тура конкурс хургья вай республике 1958 шера 1-ча августа кхаччалца.

Цу гIулакхага хьажа херж республикански жюри я. Жюре хьаэцаргйолаш я дIаяхача хана сцене ца увтаяь а печата тIа яланза а йола пьесаш. Республикански жюре дикагIа могаяь йола пьесаш ЕрригсоЮзни шоллагIча тура жюри йолча дIайохьийтаргйолаш я. ДикагIча пьесана совгIата дала лаьрхIа да 15000 сом, 10000 сом, 5000 сом, 2500 сом ахча.

Г. М. ГРЯЗНОВ,
Республикански халкъа творчествон цIен лакхера методист.

Школа кердача дешара шера кийчъяьй

ТIеххьара экзам дIа а енна 10 класс чакхъяьккха дешархой арабаьннача шоллагIча дийнахьа 24-ча июне ремонт яь яьлар. Шалински района Родниковски юкъерча школанна.

24-ча мая лохехьарча классашкара дешархой каникулашка дIахецарна школенна ремонт е йолайир. Школен завхоза нов. Хадаев ВахIида а директора нов. Щербаньевс а ремонт елга дика вIашагIдолларца кастта чакхъяьлар ремонт. Чухьнахьареи тIехьнахьареи штукатурка яьй, шозза кIира техай, парташта, доскашта, корашта, наIрашта, уйнашта керда басар хьекхад.

Школанна а учителашта Iан доаго дахча а Iалашдаьд.

Х. ХАСАНОВ.

Керда программа кийчъеш латт

ЧIоагIа дукха еза Терски юрта бахача наха нов. Эдильсултанов заведующи волча юртарча клуба художественни самодеятельность. Цу совхоза болхлошта хьалхашка сакъердаме концерташ увттадаьд, «Массане а лаз цергаш», «Воккха саги йоккха саги» яха интермедеш юкъе а йолаш. Иштта сакъердамедар художественни самодеятельносте дакъа лоацача кагийча нахеи мехкарашеи даьха иллеш, даь халхараш.

Эрсий кагирхоштца самодеятельносте дакъа лоацаш ба нохчий кагий нахи мехкарийи: Абдуразакова, Абубакарова, Хамидов Усам кхыбараш а. ХIанз коллективо керда концертни программа кийчъю. Из чIоагIа сакъердаме хила езаш я.

С. ЛУГОВ.

Читательски конференци

Всеволод Анисимович Кочетов — вайна безача писателех цаI ва. Массанена а дукха дезаш да цун романаши повесташи. Къаьстта довзаш да «Журбины» яха цун роман. 1954 шера цо язду советски кагирхой турпален истори хинна «Къонал вайца я» («Молодость с нами») яха произведени.

Цун книжкана хетаяь яр укх деношка Кирова цIерахча культуран Двореце хинна читательски конференци. Эггара хьалха къамаьл даьча нов. Пудовкинас дийцар романа тIера Iилманнеи производственнеи юкъера доттагIал, хIаьта инженера Колосова образах а дийцар цо. Тайп-тIайпарча темаех лаьца къамаьлаш дир книжкаш дешараша н.н. Тимофеевас, Сербула, Образцовас.

ХIанз хургйолаш йола конференци Арсанова «Маца довз доттагIал» яхача романах е лаьрхIар гулбеннараша.

П. ПОПОВ.

Къонача хьехархой керда отряд

Укх деношка Грознерча педучилищес кийчъяь арахийцар къонача хьехархой керда отряд. Дукккхача кагийча нахеи мехкарашеи пачхьалкхенна экзам дIа а енна, йистеяьккхар училищен школьнии дошкольнии отделаш. Дикача дешарца белгал а боалаш, дIакъаьстар шоай училищех студнткаш Цуцаева, Атабаева (школьни отделени), Малькова, Тарханова (дошкольни отделени) иштта кхыбараш а.

— Боккъонца бола шоай гIулакха специалисташ хургболаш ба тха училище яьккха кагирхой, — аьлар педучилищен директоро нов. Ивановас.

— ЦIаккха йицлургъяц тхона, — йоахар цунна жоп луш студенташа, — тхоашта езаш хинна а педучилище оахош яьккха ха а, тхоай хьехархойи студентийи барттайна коллектив а.

М. ОСМИЕВ.

Аьшка-бетонни хIамаш арахецача

«Химически промышленность дегIайоалаелга а, цох бахача нахаи халкъа боахамаи эшаш йола хIамаши хьаелга сихдарах» — Коммунистически партеси Советски правительствоси баьча соцама чIоагIа къахьегарца жоп луш я Грознера аьшка-бетонни хIамаш арахецаш йола 12 трестан № 1 йола цех.

Ховш да химически заводаши кхыйола предприятеши хьалъе мишта чIоагIа эшаш я аьшка-бетонни изделеш.

Цу тайпара йола изделеш кийчъеча № 1 йолча аьшка-бетонни заводо чIоагIа къахьийгад укх шера, шоай балха юкъе нийслуш мел хинна лоадам болаш дола кхоачамбоацараш дIадоахаш а из болх тоабеш а.

Ала дезаш да, тайп-тайпара йола механизмаши кхыйола оатхалаши кийчъяь ца хиларо аьшка-бетонни изделеш тоъам киллал кийчъелга юхатеттар аьнна. Цхьайолча бригадаша шоай сменах норма оттаьчча тайпара уж изделеш арахецацар. ХIана аьлча аьшка-бетонни хIамаш чуетташ йола формаш ардаккхех кийчйора. Полигоне оттаяь хиннача 3 тонн грузоподъемность йолча башенни кранех дукха пайда балацар, хIана аьлча, цига нийслора 4—5 тоннага дIаккхаччалца дозал дола изделеш.

Укх тIеххьарча хана болх дикка тоабеннаб. Полигон кийчъяьй тайп-тайпара эшаш мел хиннача механизмашца. ХIанз 4—5 тоннага кхаччалца дозал дола аьшка-бетонни изделеш эшшача моттигашка Iоехжаш 5 тонн грузоподъемность йола башенни кран я, крупно-панельнии, кхы тайп-тайпара яьсса моттигаш юкъе йола бетонни хIамаш чуетташ я вIалла йохаргйоаца, аьшках яь опалубкаш. Дика тоаяьй арматурно - сварочни цех, цунга хьажжа шербеннаб цу чура болх а.

Производственни предприятей контора технически тоаяларга хьажжа дикагIа болх бе а, производственна пайда дукхагIа тела а яьлар цхьацца йола бригадаши цехаши.

Цул совгIа, дукха ха йоацаш Советски Армера цIабаьхкача салтехи, строительни школашкара арахийцача выпускникехи йир конторан кулгалхоша комплексни бригада. Из бригада хIанз цига масса йолча бригадаштеи цехаштеи юкъе хьалхле лелаеш я. Цхьан сменах 9 кубометр аьшка-бетонни изделеш арахеца езача тха бригадо лоацацча хана 15 кубометарга кхаччалца лакхйир, — йоах комплексни бригадан хьалхле лелаеча нов. С. М. Поповс.

Шоай мел дола хьинар тIадохийташ, балха юкъе гучаювла керда говзалаш дIа-юха теларца къахьегаш ба цу бригадера болхлой н.н. Архипов, Малышко, Чуйкова, Арзуманян, кхыбараш.

Болх дикеи чахкеи беш из бригада хилар къаьгга кьахьокх цу бригадан болхлоша июнь беттара план ханал хьалхагIа—27-ча июне кхоачашъяро. ХIанз вай мохк, хьатIа кхоачаш латтача гIишлош хьалъерий Ден сийна доккхий балха толамаш доахаш накъа боагIача хана, керда социалистически декхар тIа а ийца из кхоачащдергда аьнна дош деннад, ерригача производственни предприятей конторас санна, цу дикагIа йолча комплексни бригадо а.

ХАСМАГОМЕТОВ.

Подъемни крана тIа болх беш боахк Попова бригазацара нах.

Плиев И. сурт.

ГIалгIайче дикагIа йовзар духьа...

Укх деношка Нохч-ГIалгIай педагогически института студенташ гIалгIай экскурсе бахар, гIалгIай юрташка а цигарча лоамашка а хургболаш. Царна юкъе ба кагий нах Кодзоев, Мамилов, Наурбиев, Мальсагов, Медов кхыбараш а. Цу наькъа эшаш мел долча хIаманца Iалашбир уж институто.

Экскурсе бахача студенташа лерхIар фуд аьлча, мохк дикагIа бовзар, гIалгIай батахбувцам дIаязбар, кицаш, говза дешаш гулдар да.

Студенташа экскурсе диъ ди доаккхаргда.

АХЬМАД МАЛЬСАГОВ,
пединститута студент.

Керда хьалдаьча цIагIа баха хайшаб

Дукха ха йоацаш «Красни молот» заводе «Шоай кулгашца» яхача методаца хьалдаьча цIагIа 25 дезал чухайшар. Цу цIеношка хайшаб, уж цIенош хьалдеш дакъалаьцараш.

Завода ОКС-а дошденнад, шу чакхдалалехьа 24 дезала лаьрхIа цхьаькха цIа хьалде.

И. МАЙОРОВ.

Спортивни хоамаш

Махачкалера цIабаьхкаб Российски Федерацен низболашагIа болча юртий бореций зональни яхьашца дакъа лоацаш хинна Нохч-ГIалгIайчен борецаш. Шо-шоай командаш яхийтар цигача Къилбаседан-ХIирий, ГIаьбартой-Болкхарой, Дагестански автономни республикаша, Московски област. Эггара хьалха цу тайпарча яхьашца дакъа лоацаш хинна НГIАССР-а команда дукхагIа долча даькъе нохчехи гIалгIаехи латтар. Нохч-ГIалгIайчен къонача спортсмений команда котъяьлар ГIаьбартой командах (4 : 3), хIаьта классически борьбах нийсхо а яьккхар царца (3 : 3). Толаме къайсар борецаша Арсанукаев Вахас (Сунженски район), Засеев Ильяс а Джусоевс а (шаккъе а Наьсаренвокзалера).

* * *

Къилбаседан-ХIирий автономни республикан столице шин дийнахьа хилар Орджоникидзевски машиннаькъа традиционни спартакиада. Цунца дакъа лаьцар гудермесски спортсменаша. Боккха толам баьккхар Гудермеса 16-ча школан 10 класс йистеяьккхача Малыгина Аннас. Кхоъ призови моттиг яьккхар цо — 100 метр ядарахи, лакхалла кхоссаяларахи, пятиборьехи. Цо яьккхар 3490 очко, хIаьта ЕррригсоЮзни классификацен 1-ча разряда нормана гарга а гIертар из. ДIоахаллеи лакхаллеи кхоссаваларах Орджоникидзевски наькъа чемпиона цIи яьккхар Гудермеса локомотивни депо слесаро Грищенко Петра. Программан пхи тайпах котбайлар гудермесски физкультурникаш Чесноков Леониди Умаров Бориси.

Редактор М. ЛЬЯНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Кинотеатр **«Родина»**

Iана зал — Берий сеанс, бос бола художественни фильм **«Серый разбойник».** Долалу Iуйрийна 9 сахьат даьлча.

«Къонала улица» — долалу: 11, 3, 7, бос бола шераэкранни художественни фильм **«Южарий»,** долалу: 1, 5, 9 сахьат даьлча.

Ахкана зал — **«Къонала улица»** — долалу: 8. 10. **«Хьада хьай кулг, са вахар»** долалу: 9.45.

ХОАМ

Грозни Iойилла 140-шу далара а БIаьдийнахьа лаьттача тIемай 40-шу далара а цIей дезде харжача городерча комиссес БIаьдийнахьа лаьттача тIем тIа дакъа лаьцарий собрани ю укх шера 8-ча июле.

Собране дувца оттадаьр да:

1. Грозне БIьдийнахьа лаьттача тIемай 40 шу дизара цIей дездар гIулакхаш.

Собрани хургъя партен горкома йоккхача зале 17 сахьат даьлча.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 23, телефоны: редактора 2-41-23, зам. редактора 2-07-01, отдела партийной жизни 2-25-72, корректорской — 2-30-91.

СФ01233

Типография им 11 августа 1918 года, проспект Революции 30/3,

Заказ № 3922.